

Az üzleti környezet javítását célzó

RRF-támogatás:

Csak részben kezeli az országspecifikus ajánlásokat, de egyes kezdeti eredmények előrelépésről tanúskodnak ezek végrehajtásában

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tartalomjegyzék

Bevezetés

01–21 | **Főbb megállapítások**

01–07 | Miért fontos ez a terület?

08–21 | Megállapításaink és ajánlásaink

22–71 | **Észrevételeinkről részletesebben**

22–47 | **Az RRF intézkedései csak részben kezelik az üzleti környezettel kapcsolatos kihívásokat**

22–26 | Minden tagállam kapott az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokat, de ezek jellegüket és hatályukat tekintve eltérőek

27–29 | Az üzleti környezet szakpolitikai területét nem határozták meg egyértelműen és a meghatározást nem egységesen alkalmazzák

30–44 | Az RRF-intézkedések csak részben kezelik az országspecifikus ajánlásokban azonosított, az üzleti környezettel kapcsolatos kihívásokat

45–47 | A strukturális üzleti környezettel kapcsolatos egyes kihívásokat nem vagy csak kis mértékben kezeltek

48–71 | **Az üzleti környezettel kapcsolatos reformok késedelmet szenvedtek, de egyes kezdeti eredmények előrelépésről tanúskodnak az országspecifikus ajánlások végrehajtásában**

49–50 | A legtöbb reform késedelmet szenvedett

51–61 | A reformok általában megvalósították a kívánt outputokat, de jelentős eredményeket eddig csak egyharmaduk hozott

62–71 | Az RRF-reformok részben hozzájárultak az országspecifikus részajánlások végrehajtásának előrehaladásához

Mellékletek

I. melléklet. Az ellenőrzésről

II. melléklet. A Számvevőszék nyílt hozzáférésű adatplatformján elérhető további technikai információkra mutató hivatkozások

III. melléklet. A befejezett reformok outputjainak értékelése a mintában szereplő tagállamokban

IV. melléklet. A befejezett reformok eredményeinek értékelése a mintában szereplő tagállamokban

V. melléklet. Az országspecifikus részajánlások végrehajtása terén elért eredmények

VI. melléklet. A társított RRF-reformok relevanciájának bizottsági értékelése az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások szempontjából a mintában szereplő tagállamokban

Rövidítések

Glosszárium

A Bizottság válaszai

Időrendi áttekintés

Ellenőrző csoport

01

Főbb megállapítások

Miért fontos ez a terület?

- 01** Az „üzleti környezet” a vállalatok alapítását, fejlődését és működését befolyásoló belső és külső tényezők együttese. E tényezők lehetnek gazdasági, technológiai, szociológiai, társadalmi, kulturális és adminisztratív jellegűek (a fő tényezőket lásd: [1. ábra](#)).

1. ábra. | Az üzleti környezet minőségéhez hozzájáruló fő tényezők

Forrás: Európai Számvevőszék.

- 02** Az Európai Unióban a Covid19-világjárvány elleni küzdelem jegyében bevezetett kijárási korlátozások és közösségi távolságtartási intézkedések súlyos zavarokat okoztak az üzleti életben és a kereskedelemben. E zavar rövid távú hatása főként 2020-ban érződött, és 2021-ben ezt a gazdasági tevékenység élénkülése követte.

- 03** A Covid19-világjárványra reagálva az Európai Parlament és a Tanács 2021 februárjában jóváhagyta a 650 milliárd euró összegű Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) létrehozásáról szóló (EU) 2021/241 rendeletet. Az RRF célja, hogy enyhítse a Covid19-világjárvány gazdasági következményeit, és előmozdítsa a fenntartható gazdasági helyreállítást azáltal, hogy támogatja a tagállamokat az átfogó reformok és beruházások végrehajtásában.
- 04** Ahhoz, hogy RRF-támogatásban részesülhessenek, a tagállamoknak be kellett nyújtaniuk helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket, valamint azok részeként egy intézkedéscsomagot (reformok vagy beruházások), az intézkedésekre vonatkozó mérföldkövekkel és célértékekkel. E tervek jóváhagyásához a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szóló rendelet (RRF-rendelet) értelmében szükséges, hogy egyértelműen kapcsolódjanak az európai szemeszterhez¹. Az eredeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben meghatározott reformok és beruházások várhatóan segítenek hathatósan kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. Az országspecifikus ajánlások általában tematikus országspecifikus részajánlásokra vannak lebontva. A legtöbb tagállam esetében ez az üzleti környezettel kapcsolatos kihívásokat is magában foglalt.
- 05** Ellenőrzésünk célja annak elemzése volt, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz intézkedései elősegítették-e az európai szemeszter során azonosított és az országspecifikus ajánlásokban meghatározott fő üzleti környezeti kihívások eredményes kezelését.
- 06** Vizsgálatunk konkrétan a következőkre terjedt ki:
- valamennyi tagállamra nézve: hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt, az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz rendelt reformok és beruházások kezelték-e az európai szemeszterben azonosított kihívásokat, és ha igen, milyen mértékben;

¹ Az [RRF-rendelet](#) 18. cikke (4) bekezdésének b) pontja és 19. cikke (3) bekezdésének b) pontja.

- o négy tagállam (Bulgária, Spanyolország, Ciprus és Ausztria) 25 üzleti környezeti reformjából álló minta esetében: hogy azokat a terveknek megfelelően hajtották-e végre az időzítés, a hatókör és az eredmények tekintetében, valamint hogy e reformok hogyan befolyásolták az országspecifikus ajánlások végrehajtásának Bizottság általi értékelését. A négy tagállamot az üzleti környezetre vonatkozó, 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások száma, valamint az RRF-ből finanszírozott üzleti környezeti reformok száma alapján választottuk ki.

07 Ellenőrzési munkánk a 2020 februárja és 2025 áprilisa közötti időszakra terjedt ki, és főként a releváns dokumentumok áttekintésén és a Bizottsággal folytatott interjúkon alapult. Emellett a mintánkban szereplő tagállamokban tett ellenőrző látogatások során interjúkat készítettünk az illetékes nemzeti hatóságokkal és más érdekelt felekkel is. Jelentésünkkel arra törekszünk, hogy hozzájáruljunk a 2027 utáni többéves pénzügyi keretről folyó vitához, különös tekintettel a költségfüggetlen finanszírozáson alapuló jövőbeli eszközökre. További háttér-információkat és ellenőrzési megközelítésünkkel kapcsolatos további részleteket lásd: [1. melléklet](#).

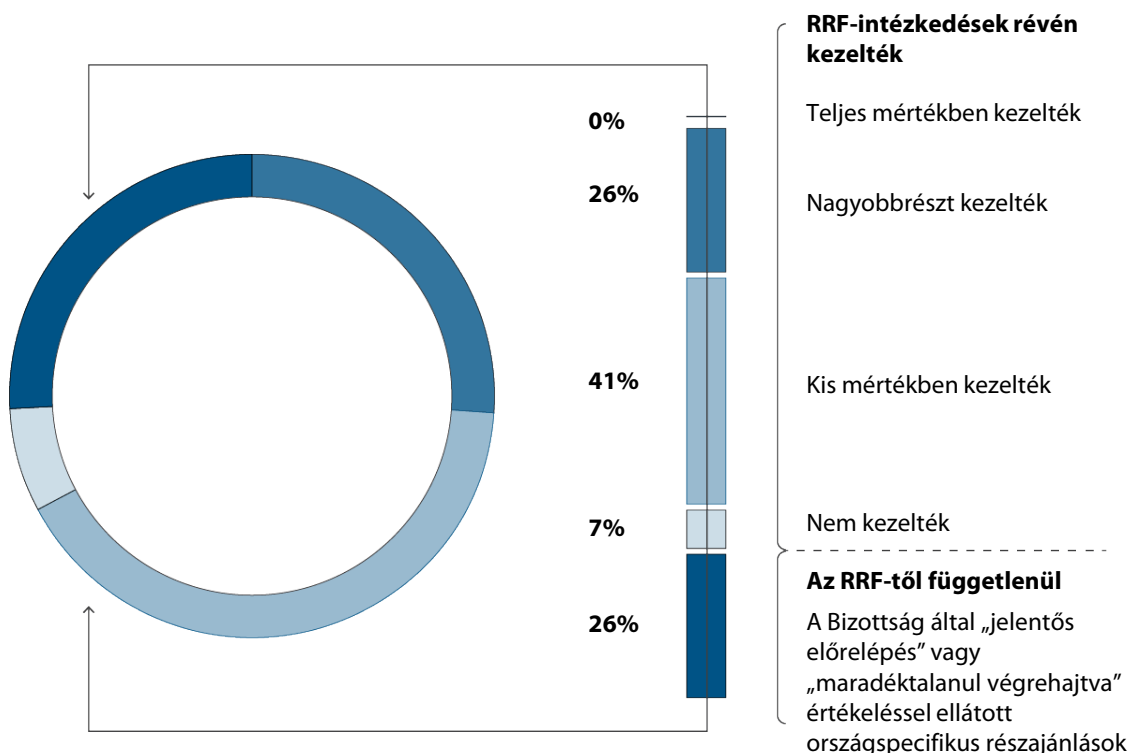
Megállapításaink és ajánlásaink

- 08** Összességében azt állapítjuk meg, hogy az RRF intézkedései csak részben kezelik az európai szemeszterben az üzleti környezettel mint szakpolitikai területtel kapcsolatban azonosított kihívásokat, de egyes kezdeti eredményeknek köszönhetően előrelépés történt az országspecifikus ajánlások végrehajtása során ezen a területen.
- 09** Az RRF-rendelet szerint a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő reformoknak és beruházásoknak elő kell segíteniük az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezelését. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt reformok és beruházások ugyan kezelték a 2019. és 2020. évi országspecifikus részajánlások kétharmadát, de ezek közel felét csak kis mértékben, maradéktalanul pedig egyiket sem. Ráadásul az országspecifikus részajánlásokban azonosított egyes strukturális kérdések továbbra is kezeletlenek maradtak. Igaz, a mintában szereplő négy tagállamban az üzleti környezetre nézve végrehajtott reformok általában megvalósították a várt outputokat, de jelentős eredményeket csak egyharmaduk tudott felmutatni. Az RRF reformjai kevésbé járultak hozzá, hogy a releváns országspecifikus részajánlások végrehajtása terén elért előrehaladásra nézve a bizottsági értékelés javulást állapíthasson meg.

Az RRF intézkedései csak részben kezelik az üzleti környezettel kapcsolatos kihívásokat

- 10** Megvizsgáltuk az üzleti környezet szakpolitikai területén az összes tagállam számára 2019-ben és 2020-ban kiadott országspecifikus részajánlásokat, és megállapítottuk, hogy míg a 2019. évi országspecifikus részajánlások gyakran visszatérő strukturális gondokra irányulnak, a 2020. évi országspecifikus részajánlások többsége a Covid19-világjárvány vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítésére összpontosít (22–26. bekezdés).
- 11** Mind az európai szemeszter, mind az RRF tartalmaz egy „üzleti környezet” szakpolitikai területet, de következetlenségeket találtunk abban, ahogyan a Bizottság azt meghatározta és ahogyan a meghatározást alkalmazta. Például az üzleti környezet szakpolitikai területéhez tartozó RRF-intézkedések többségét nem rendelték hozzá az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz. Az összehangolás hiánya bonyolultabbá teszi annak szakpolitikai területenkénti értékelését, hogy az RRF kezeli-e az üzleti környezettel kapcsolatos releváns országspecifikus részajánlásokat, és ha igen, milyen mértékben. Ez csökkenti az érintett szakpolitikai területeken végrehajtott beavatkozások eredményeinek értékelhetőségét (27–29. bekezdés).
- 12** Értékelésünk alapján azt állapítottuk meg, hogy az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások közel kétharmadát RRF-intézkedések révén kezelték. A részajánlások közel felét (41%) azonban csak kis mértékben kezelték, teljes mértékben pedig egyet sem. Következtetésünk szerint ezért az RRF csak részben kezelte az európai szemeszterben azonosított, az üzleti környezettel kapcsolatos kihívásokat. Ugyanakkor az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások mintegy egynegyedét tekintve 2024-ben már vagy jelentős előrelépés történt, vagy azokat teljeskörűen végre is hajtották, az RRF-től függetlenül (lásd: 2. ábra és 30–42. bekezdés).

2. ábra. | Milyen mértékben kezelték az üzleti környezetre vonatkozó egyes országspecifikus részajánlásokat

Forrás: Európai Számvevőszék.

13 A különböző tematikus területek lefedettségét vizsgálva azt látjuk, hogy legtöbbjük esetében mind RRF-, mind RRF-en kívüli intézkedések is kezelik az országspecifikus részajánlásokat (lásd: 43. bekezdés és 6. ábra). Vannak azonban különbségek a tematikus területek között, például:

- három tematikus területen („a finanszírozáshoz való hozzáférés javítása”, „az adórendszerek egyszerűsítése” és „a támogatási programok végrehajtása”) a legtöbb országspecifikus részajánlás jelentős előrelépést vagy teljes körű végrehajtást RRF-en kívüli intézkedések révén ért el;
- a másik három tematikus területen („a magánberuházások előmozdítása”, „a szabályozási, illetve adminisztratív terhek csökkentése” és „a növekedés és a versenyképesség egyéb általános támogatása”) az országspecifikus részajánlások többségét legalább részben RRF-intézkedések kezelték, de zömüket csak kisebb mértékben.

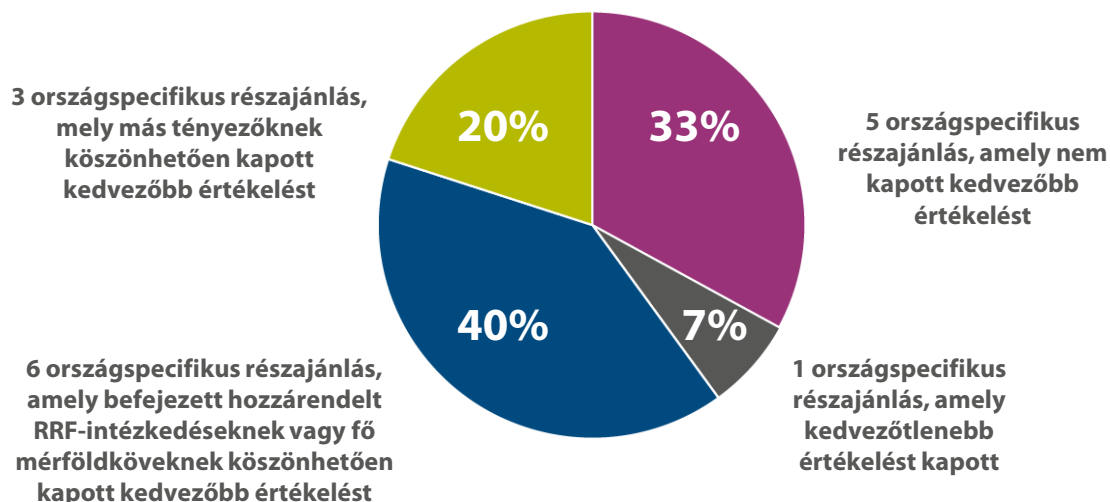
- 14** Ezen eredmények tagállami szintű összesítésekor azt állapítottuk meg, hogy a lefedettség a legtöbb tagállam esetében kis mértékű: hét tagállam kezelte a 2019. és 2020. évi országspecifikus részajánlásokat nagyrészt az RRF-ből finanszírozott reformok vagy beruházások révén. A legtöbb tagállamban (27 közül 16) azonban RRF-intézkedések révén csak kis mértékben kezelik az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokat, és teljes mértékben egyik tagállamban sem (lásd: [44–47. bekezdés](#)).

Az üzleti környezettel kapcsolatos reformok késedelmet szenvedtek, de egyes kezdeti eredmények előrelépésről tanúskodnak az országspecifikus ajánlások végrehajtásában

- 15** A négy tagállamból álló mintánkban az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz rendelt legtöbb – 2024 júniusáig befejezendő – RRF-reformot nem hajtották végre a vonatkozó tanácsi végrehajtási határozatokban megjelölt időpontig. Ezekből egyharmada (36%) több mint hat hónapos késéssel zárult le, míg valamivel több mint egynegyedük (28%) még nem fejeződött be 2025 áprilisáig, helyszíni ellenőrzési munkánk lezárultáig. Mivel az intézkedéseket 2026. augusztus végéig be kell fejezni, a további késedelmek kockázatot jelentenek az intézkedések végrehajtása és ezáltal az eredmények elérése szempontjából ([48–50. bekezdés](#)).
- 16** A befejezett reformok a vonatkozó mérföldkövek és célértékek teljesítése révén általában elérték a várt outputokat, ami rendszerint egy törvény elfogadása és hatálybalépése volt. Megállapítottuk azt is, hogy születtek eredmények: jelentős eredményekről a reformok egyharmada (29%), míg szerény eredményekről a felük (47%) esetében volt szó. A fennmaradó egynegyed (24%) tekintetében a tagállamok nem tudtak bizonyítékot szolgáltatni arra nézve, hogy sikerült az intézkedés fő célkitűzésével összhangban eredményeket elérni. Egyes esetekben a felmutatható eredmények hiánya annak volt betudható, hogy a végrehajtás még korai szakaszában járt; más esetekben a tagállamok nem gyűjtötték az ilyen vonatkozású információkat. A legtöbb befejezett reform esetében a tagállamok rendelkeznek az intézkedések eredményeinek időbeli értékelésére szolgáló mutatókkal, bár jogszabály nem kötelezi őket erre. Megjegyezzük azonban, hogy még azon reformok esetében is, amelyek jelentős eredményeket értek el, a potenciális hatás és az üzleti környezetre gyakorolt hosszú távú hatások több tényezőtől függenek, és csökkenhetnek is, akár az intézkedések korlátozott időkerete vagy hatóköre, akár a szakpolitikai területtel való távoli kapcsolódásuk vagy az RRF-intézkedések visszavonásának kockázata miatt ([51–61. bekezdés](#)).

- 17** 2024 végéig a tagállamok az üzleti környezetre vonatkozó, 2019. és 2020. évi 82 országspecifikus részajánlás közül 29 kapcsán vagy jelentős előrelépést értek el, vagy teljes mértékben végrehajtották azokat. Az országspecifikus részajánlások mintegy kétharmadánál azonban továbbra is csak némi vagy szerény előrelépés mutatkozott (lásd: [62–64. bekezdés](#)). Észrevételezzük azt is, hogy a tagállamok egyharmada nem tett előrelépést. Teljes mértékben csak egy tagállam hajtotta végre az üzleti környezetre vonatkozó valamennyi 2019–2020-as országspecifikus részajánlást, de az is RRF-támogatás nélkül tette ezt (lásd: [65. bekezdés](#)). Megállapítottuk azt is, hogy nem elszigetelt esetről volt szó, sőt, amint a [2. ábra](#) bemutatja, az országspecifikus részajánlások egynegyedét illetően RRF-támogatás nélkül került sor jelentős előrelépésre vagy teljes körű végrehajtásra. Véleményünk szerint az országspecifikus ajánlások kapcsán az RRF-intézkedéseknek több előrelépés tudható be, mint az a munkaerőpiac területén tapasztalható, de önmagában véve a haladás továbbra is lassú.
- 18** Az RRF-intézkedéseknek a mintában szereplő négy tagállamban kifejtett hatásáról készített elemzésünk szerint ezek kevésbé járultak hozzá az országspecifikus részajánlások végrehajtásához: a Bizottság a 15. részajánlásból kilencnél állapított meg javulást (Ciprusban, Spanyolországban és Ausztriában), ötnél változatlan maradt a helyzet, egynél pedig visszaesés történt. A javulást mutató részajánlások közül hat esetében a Bizottság megállapítása szerint az RRF-intézkedések segítették elő az előrelépést, míg a fennmaradó három (közülük kettő Bulgáriában) RRF-en kívüli tényezőknek köszönhetően azt. Megjegyezzük továbbá, hogy a mintában szereplő tagállamokban a vonatkozó országspecifikus részajánlásoknál a javuláshoz négy beruházás is hozzájárult (lásd: [3. ábra](#) és [66–70. bekezdés](#)).

3. ábra. | Előrelépés az üzleti környezetre vonatkozó 15 országspecifikus részajánlás végrehajtásában a négy kiválasztott tagállamban és az ezt elősegítő tényezők

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

- 19** Az RRF végrehajtása folyamatban van, és észrevételezzük, hogy a tagállamoknak 2026 augusztusáig jelentős számú, az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz rendelt RRF-reformot és -beruházást kell végrehajtaniuk (71. bekezdés).

Ajánlásaink

- 20** Az RRF munkaerőpiaci reformjáról szóló 10/2025. sz. különjelentésünkben négy ajánlást fogalmaztunk meg, amelyek közül három az üzleti környezet szakpolitikai területére is alkalmazható, ugyanazon időkereten belül:
- biztosítsák az országspecifikus ajánlásokban azonosított fő kihívások megfelelő kezelését, ha a reformokhoz, illetve országspecifikus ajánlásokhoz kapcsolódó eszközöket dolgoznak ki;
 - a jövőbeli eszközökre vonatkozó jogalkotási javaslatok előkészítése során határozzák meg a reformok eredményeinek értékelésére szolgáló keretet;
 - értékeljék az RRF-intézkedések hozzájárulását az országspecifikus ajánlások teljesítéséhez.

- 21** Ezen túlmenően a szakpolitikai területek – többek között az „üzleti környezet” – meghatározását és annak alkalmazását illetően a következő ajánlást fogalmazzuk meg:

1. ajánlás

A „szakpolitikai terület” fogalmának koherens és egységes alkalmazása az uniós eszközökben és az európai szemeszterben

A teljesítményre vonatkozó információk egységességét biztosítandó (például az európai szemeszter vagy a többéves pénzügyi keret céljaira) a Bizottság határozza meg egyértelműen a szakpolitikai területek egy egységes csoportját; a kihívásokat, célkitűzéseket, intézkedéseket, finanszírozást és teljesítménymutatókat egy egységes és koherens módszertan révén kapcsolja hozzá egy vagy több szakpolitikai területéhez.

Megvalósítási határidő: a következő többéves pénzügyi keret szakpolitikai területeihez kapcsolható eszközök kialakításakor.

02

Észrevételeinkről részletesebben

Az RRF intézkedései csak részben kezelik az üzleti környezettel kapcsolatos kihívásokat

Minden tagállam kapott az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokat, de ezek jellegüket és hatályukat tekintve eltérőek

- 22** Az európai szemeszter keretében és a Bizottság elemzése alapján a Tanács országspecifikus ajánlásokat fogad el, és felkéri az érintett tagállamokat, hogy tegyenek lépéseket az azonosított kihívások kezelése érdekében. Az RRF-ről szóló rendelettel összhangban a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek elő kell segíteniük a meglévő országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezelését².
- 23** 2019-ben és 2020-ban valamennyi tagállam kapott az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokat, amelyek általában tükrözték sajátos üzleti környezeti kihívásaikat. Ebben a két évben a Bizottság összesen 82 országspecifikus részajánlást társított az üzleti környezet szakpolitikai területéhez (lásd: [1](#)) hivatkozás az egyes tagállamok üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásainak listájára, a [II. mellékletben](#)).

² Az [RRF-rendelet](#) 18. cikke (4) bekezdésének b) pontja és 19. cikke (3) bekezdésének b) pontja.

- 24** Elemzésünk céljára tematikus területek szerint is csoportosítottuk az üzleti környezetre vonatkozó, 2019. és 2020. évi országspecifikus részajánlásokat, fő témájuk alapján (lásd: [1. táblázat](#)).

1. táblázat. | Üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások, 2019 és 2020

Az „üzleti környezet” szakpolitikai területhez társított országspecifikus ajánlások tematikus területei	Részajánlások száma		
	2019	2020	Összesen
A magánberuházások ösztönzése	1	27	28
A finanszírozáshoz és a likviditási támogatáshoz való hozzáférés javítása	2	19	21
A szabályozási, illetve adminisztratív terhek csökkentése	9	6	15
Az adórendszerek egyszerűsítése	1	2	3
A segítségnyújtást követő program intézkedéseinek végrehajtása	1	1	2
A növekedés és a versenyképesség egyéb általános támogatása	6	7	13
Intézkedések száma összesen	20	62	82

Forrás: Európai Számvevőszék, az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus ajánlások fő témája alapján.

- 25** A fenti táblázatból az is látható, hogy az országspecifikus részajánlások tematikus területek szerinti megoszlása 2019 és 2020 között eltérő volt:
- o a 2019. évi ajánlások általában olyan visszatérő strukturális kihívásokra vonatkoznak, amelyekkel a tagállamok már évek óta szembesülnek, mint amilyen az adminisztratív terhek vagy a szabályozási korlátozások csökkentése, illetve a növekedés és a versenyképesség általános támogatása;
 - o a 2020. évi ajánlások többsége ezzel szemben elsősorban a világjárvány következményeire reagál. Ilyen ajánlások többek között a magánberuházások ösztönzésére, valamint a vállalkozások finanszírozáshoz és likviditási támogatáshoz való hozzáféréseinek biztosítására vonatkozóak. A válsággal kapcsolatos ezen ajánlások adnak magyarázatot az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások számának meredek emelkedésére (a 2019. évi 20-ról 2020-ban 62-re).

26 Ami a 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított üzleti környezeti kihívásokat illeti (lásd: az **1)** hivatkozás a **II. mellékletben**), elemzésünk tanúsága szerint:

- o 2022-ben és 2023-ban öt tagállamhoz³ nem intéztek az üzleti környezethez kapcsolódó további országspecifikus részajánlásokat;
- o a többi 22 tagállam⁴ a következők kapcsán kapott további országspecifikus részajánlásokat:
 - további beruházások előmozdítása bizonyos ágazatokban (hat tagállamban⁵ 10 ajánlás) – valamennyi érintett tagállam helyreállítási és rezilienciaépítési tervébe belefoglaltak az ezen ajánlások kezelésére irányuló intézkedéseket;
 - az állami tulajdonú vállalatok irányításának reformja Cipruson (két ajánlás) – a helyreállítási és rezilienciaépítési terv információi szerint ezt főként RRF-en kívüli intézkedésekkel fogják kezelni;
 - megújulóenergia-megoldások (43 ajánlás 22 tagállam számára) – kilenc érintett tagállam⁶ helyreállítási és rezilienciaépítési terve tartalmazott ezeknek az ajánlásoknak a kezelésére irányuló intézkedéseket. Mivel ez a terület egy folyamatban lévő számvevőszéki ellenőrzés tárgyát képezi, ezeknél az intézkedéseknél nem értékeltük részletesen, hogy milyen mértékben felelnek meg az országspecifikus ajánlásoknak.

³ Bulgária, Lettország, Litvánia, Málta, Románia.

⁴ Belgium, Csehország, Dánia, Németország, Észtország, Írország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Horvátország, Olaszország, Ciprus, Luxemburg, Magyarország, Hollandia, Ausztria, Lengyelország, Portugália, Szlovénia, Szlovákia, Finnország, Svédország.

⁵ Németország, Görögország, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Svédország.

⁶ Belgium, Csehország, Görögország, Spanyolország, Málta, Ausztria, Lengyelország, Portugália, Finnország.

Az üzleti környezet szakpolitikai területét nem határozták meg egyértelműen és a meghatározást nem egységesen alkalmazzák

- 27** Az európai szemeszter folyamatának belső koordinációjának céljaira a Bizottság 37 szakpolitikai területet határozott meg az országspecifikus ajánlások kapcsán (mindegyik ajánlást egy vagy néha két területhez rendelt), ugyanakkor a Bizottság az RRF kapcsán nem e szakpolitikai területeket alkalmazta, hanem az RRF-rendeletben meghatározott hat pillért bontotta 52 szakpolitikai területre, mindegyik reformot vagy beruházást legfeljebb két területhez rendelve.
- 28** Bár mind az európai szemeszter, mind az RRF tartalmaz egy „üzleti környezetnek” nevezett szakpolitikai területet, magának a fogalomnak nincs egyértelmű meghatározása. Ebből adódóan következtetlenségeket találtunk abban, ahogyan a Bizottság a meghatározást alkalmazta. Például:
- o az üzleti környezet szakpolitikai területéhez tartozó RRF-intézkedések közel kétharmadát (63%) a Bizottság nem rendelte hozzá az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz;
 - o hasonlóképpen: az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokat többnyire az RRF más szakpolitikai területeihez (összesen 38 terület) rendelt RRF-intézkedések kezelték.
- 29** E következtetlenségek bonyolultabbá teszik annak értékelését, hogy az RRF reformjai vagy beruházásai kezelték-e a releváns országspecifikus részajánlásokat, valamint az adott – többek között az üzleti környezettel kapcsolatos – szakpolitikai területeken végrehajtott beavatkozások eredményeinek értékelését. Egy korábbi jelentésben hasonló észrevételt tettünk egy másik szakpolitikai területre nézve is⁷.

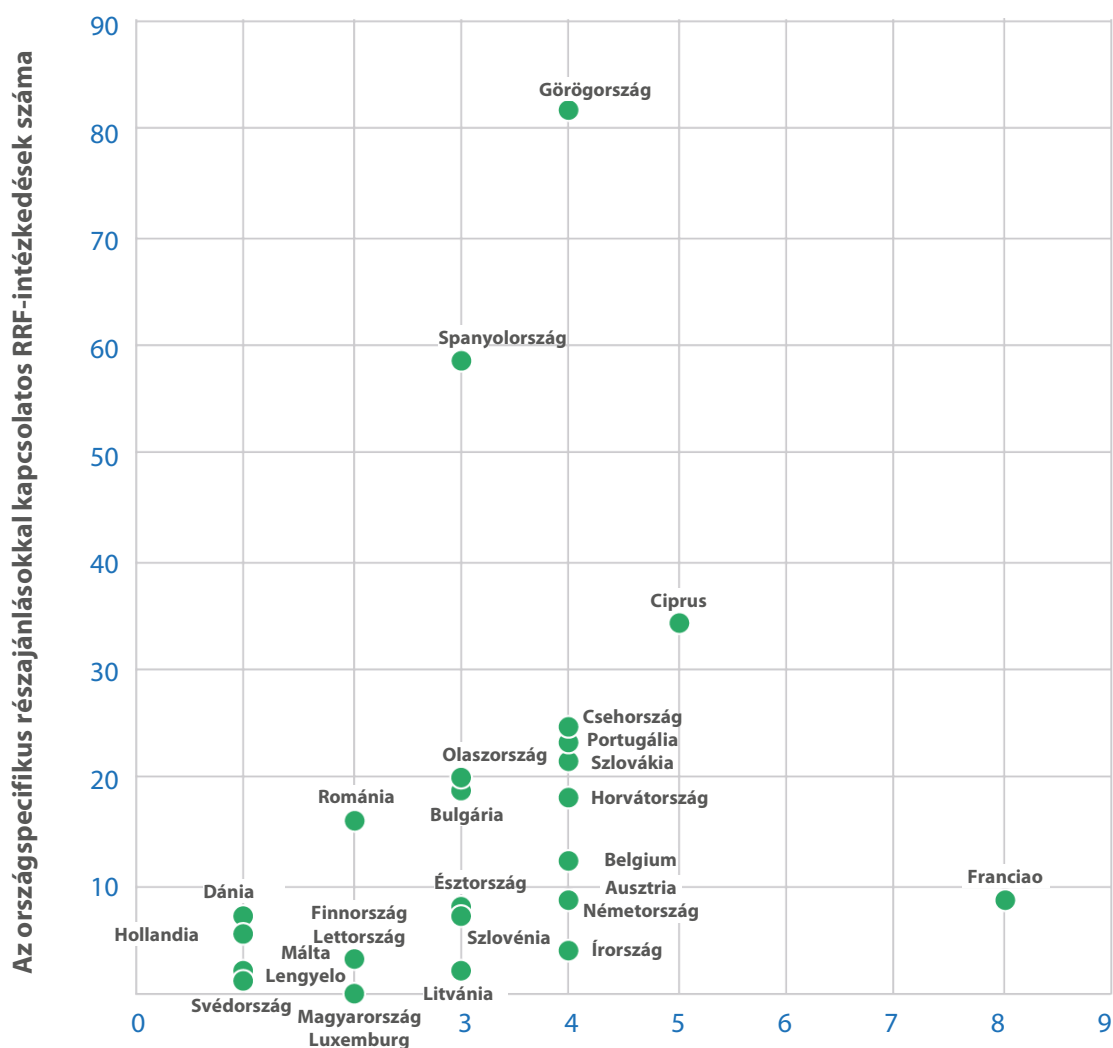
⁷ A 10/2025. sz. különjelentés 32. bekezdése.

Az RRF-intézkedések csak részben kezelik az országspecifikus ajánlásokban azonosított, az üzleti környezettel kapcsolatos kihívásokat

- 30** Elemzésünkben figyelembe vettük az RRF valamennyi tagállamban tett azon intézkedéseit (157 reform és 254 beruházás), amelyeket a Bizottság az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz rendelt. Mint fentebb jeleztük, ezen intézkedések többségét az RRF más szakpolitikai területeihez sorolták. Értékelésünk során mégis figyelembe vettük ezeket, tekintettel arra, hogy relevánsak az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások szempontjából (a vonatkozó reformok és beruházások listáját lásd a [II. melléklet 2\)](#) hivatkozásában).
- 31** A [4. ábra](#) áttekintést nyújt az üzleti környezetre vonatkozó, 2019. és 2020. évi országspecifikus részajánlások számáról, valamint tagállamonként az ezekhez kapcsolódó RRF-intézkedésekről. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek jelentősen eltérnek mind az RRF-intézkedések teljes számát, mind a reformok és beruházások arányát illetően. E különbségek lehetséges okai az országspecifikus ajánlások és a helyreállítási és rezilienciaépítési terveikben foglalt intézkedések jellege és hatálya, de az is, hogy összesen mennyi RRF-finanszírozásban részesültek. Észrevételezzük, hogy az a három tagállam⁸, amely több mint 30 intézkedést foglalt bele helyreállítási és rezilienciaépítési tervébe, nagyrészt eleget tett az országspecifikus részajánlásoknak (lásd: [7. ábra](#)).

⁸ Görögország, Spanyolország, Ciprus.

4. ábra. | Az üzleti környezet szakpolitikai területével kapcsolatos RRF-intézkedések és országspecifikus részajánlások

Az üzleti környezettel kapcsolatos országspecifikus részajánlások 2019-ben és 2020-ban

Forrás: Európai Számvevőszék.

- 32** Az érintett tagállamokban az üzleti környezetre vonatkozó 82 országspecifikus részajánlás mindegyike esetében értékeltük, hogy az RRF 157 reformja és az említett ajánlásokhoz rendelt 254 beruházás milyen mértékben kezelte az azonosított kihívásokat.

33 Értékelésünket az RRF-ről szóló rendeletben meghatározott követelményekre alapoztuk, vagyis:

- o a helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek összhangban kell lenniük az európai szemeszter keretében azonosított releváns országspecifikus kihívásokkal és prioritásokkal⁹;
- o minden helyreállítási és rezilienciaépítési tervnek részletesen ismertetnie kell, hogy miként segíti elő a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezelését¹⁰, „úgy, hogy az érintett kihívásokat várhatóan megoldja, illetve oly módon kezeli, amely jelentősen elősegíti azok megoldását”¹¹;
- o a Bizottságnak értékelnie kell a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és koherenciáját, beleértve azt is, hogy a tervek várhatóan elősegítik-e a vonatkozó országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezelését¹².

34 Korábban észrevételeztük, hogy sem az RRF-rendelet, sem a Bizottság nem határozta meg, hogy mi minősül az országspecifikus ajánlások „jelentős részének”, illetve hogy ezt a követelményt minden egyes szakpolitikai terület vagy a helyreállítási és rezilienciaépítési terv egésze tekintetében kell-e teljesíteni¹³. Emiatt annak értékelése, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt beruházások és reformok az országspecifikus ajánlások jelentős részét kezelik-e, bizonyos mértékig mérlegelés kérdése.

⁹ Az RRF-rendelet 17. cikkének (3) bekezdése.

¹⁰ Az RRF-rendelet 18. cikke (4) bekezdésének b) pontja.

¹¹ Bizottság, SWD(2021) 12 final, 1. rész, 2. szakasz, 8. o.

¹² Az RRF-rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontja.

¹³ A 21/2022. sz. különjelentés 53. bekezdése.

- 35** A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek elfogadása előtt a Bizottság feltérképezte, hogy a terv egyes komponensei – reformok és beruházások együttese – hogyan segítik elő az országspecifikus részajánlások megvalósulását, és minőségi értékelést végzett. Ennek alapján a Bizottság minden esetben arra a következtetésre jutott, hogy teljesült az a szabályozási követelmény, hogy „a tervekben meghatározott reformok és beruházások elősegítsék a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezelését”¹⁴.
- 36** A Bizottság csak a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek jóváhagyását követően végzett további, részletesebb feltérképezést, az egyes intézkedéseket egy vagy több országspecifikus részajánláshoz rendelve. Bár az RRF-rendelet ezt nem írta elő a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékeléséhez, megítélésünk szerint ez a megfelelő szint annak vizsgálatához, hogy az országspecifikus ajánlásokat megfelelően kezelték-e az RRF intézkedései, illetve hogy ez milyen területeken nem történt meg¹⁵.
- 37** Az arra irányuló bizottsági feltérképezés, hogy mely RRF-reformoktól és -beruházásoktól várták az egyes országspecifikus részajánlások kezelését, azt mutatta, hogy:
- a 82 országspecifikus részajánlás közül 52-t (64%) értékelték úgy, hogy azokat RRF-reformok kezelték;
 - 15 ajánlást (18%) értékelték úgy, hogy azokat RRF-beruházások kezelték;
 - 15 ajánlást (18%) egyetlen RRF-intézkedés sem kezelt. Lehetséges azonban, hogy ezeket más, RRF-en kívüli intézkedésekkel kezelték.

¹⁴ Az egyes tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveit értékelő bizottsági szolgálati munkadokumentumok.

¹⁵ A 10/2025. sz. különjelentés 35. és 36. bekezdése; a 21/2022. sz. különjelentés 49. és 50. bekezdése.

38 A Bizottság intézkedésszintű feltérképezését kibővítettük annak értékelésével, hogy az egyes országspecifikus részajánlásokhoz társított RRF-intézkedések ténylegesen milyen mértékben kezelték az azonosított problémákat. Értékelésünk az egyes intézkedések leírásán, valamint a tanácsi végrehajtási határozat mellékletében szereplő kapcsolódó mérföldköveken és célértékeken alapult. Az egyes országspecifikus részajánlásokat az alábbi öt kategória egyikébe soroltuk:

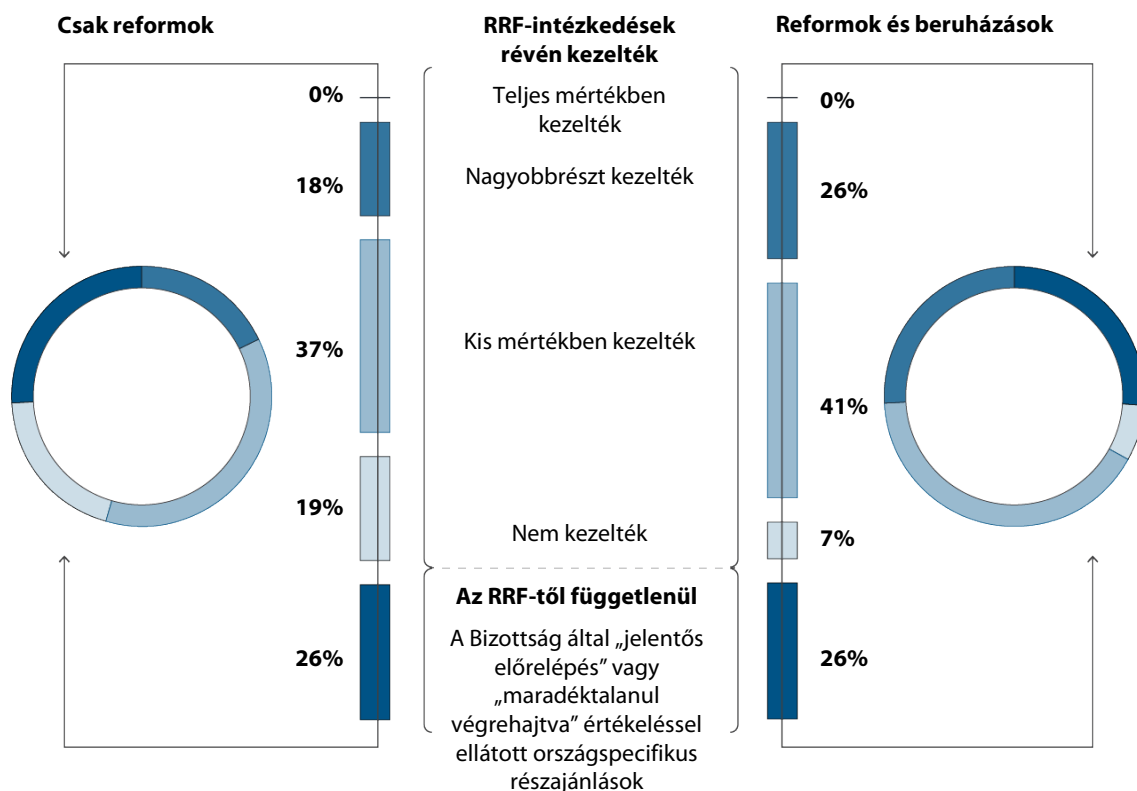
- az országspecifikus részajánlást **„nem kezelték”**, ha egyetlen RRF-intézkedés sem kezeli az országspecifikus részajánlásokban azonosított problémák egyikét sem, vagy ha a reformok nem kapcsolódnak a részajánláshoz;
- az országspecifikus részajánlást **„kis mértékben kezelték”**, ha az RRF-intézkedések nem kezelnek az országspecifikus részajánlásban azonosított egyes főbb problémákat;
- az országspecifikus részajánlást **„nagyobbrészt kezelték”**, ha az RRF-intézkedések az országspecifikus részajánlásban azonosított problémák közül csak néhány kevésbé fontosat hagynak kezeletlenül;
- az országspecifikus részajánlást **„teljes mértékben kezelték”**, ha az RRF-intézkedések az országspecifikus részajánlásban azonosított valamennyi problémát kezelték;
- az országspecifikus részajánlás RRF-intézkedés nélkül ért el jelentős előrelépést vagy került végrehajtásra teljes mértékben a Bizottság értékelése szerint.

39 Elemzésünk megállapítása szerint az RRF reformjai az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások mintegy egyötödét (18%) kezelték nagyobbrészt, kis mértékben pedig azok további egyharmadát (37%). Észrevételezzük azt is, hogy mintegy egyötödüket (19%) nem kezelte egyetlen RRF-reform sem, és hogy az országspecifikus részajánlások egyikét sem kezelték teljes mértékben.

40 Ha az RRF-hez kapcsolódó beruházásokat is figyelembe vesszük, a lefedettség kismértékben javul. Így a vagy RRF-beruházások, vagy RRF-reformok által nagyobbrészt kezelt részajánlások aránya 18%-ról 26%-ra, a kis mértékben kezeltké pedig 37%-ról 41%-ra nő. Ugyanakkor 19%-ról 7%-ra csökkent azon részajánlások aránya, amelyek esetében nem történt jelentős előrelépés, és amelyeket az RRF egyetlen intézkedése sem kezelt.

- 41** Végül a részajánlások végrehajtásának Bizottság általi nyomon követése szerint az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások mintegy negyede (26%) állt annyira közel a jelentős vagy teljes körű végrehajtáshoz, hogy nem volt szükség RRF-intézkedésekre (lásd: [5. ábra](#)).

5. ábra. | Milyen mértékben kezelték az üzleti környezetre vonatkozó egyes országspecifikus részajánlásokat

Forrás: Európai Számvevőszék.

- 42** Az **1. háttérmagyarázat** példákkal szolgál az országspecifikus részajánlásokra és arra, hogy azokat milyen mértékben kezelték.

1. háttérmagyarázat

Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások, és hogy milyen mértékben kezelték azokat a társított RRF-intézkedések

Az RRF nagyjából kezelte

A Portugáliára vonatkozó 2020. évi országspecifikus részajánlás¹⁶ a digitális technológiák alkalmazásának támogatására szólított fel annak érdekében, hogy a digitális készségek hiányának csökkentése, a kis- és középvállalkozások (kkv-k) digitalizációjának előmozdítása és a vállalkozások innovációs kapacitásának növelése révén fokozzák a vállalkozások versenyképességét. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv négy olyan reformot és kilenc olyan beruházást tartalmazott, amelyek célja az oktatási és szakképzési rendszerek korszerűsítése, többek között a digitális készségek fejlesztése, valamint az arra irányuló együttműködés ösztönzése, hogy az oktatás jobban megfeleljen a vállalkozások igényeinek.

Megítélésünk szerint ezek az intézkedések enyhíthetik a digitális készségek hiányát.

A felsőoktatás, a hatóságok és a vállalkozások közötti jobb együttműködést célzó reform ugyan fontos, de nem elegendő a vállalkozások innovációs kapacitásával kapcsolatos, az ajánlásokban azonosított strukturális probléma teljes körű kezeléséhez.

Ezért azt állapítjuk meg, hogy ezek az intézkedések csak nagyjából kezelik az országspecifikus részajánlást.

Társított RRF-intézkedés által kis mértékben kezelt országspecifikus részajánlások

A Belgiumra vonatkozó 2020. évi országspecifikus részajánlás¹⁷ célja az üzleti környezet javítása például a súlyos adminisztratív és szabályozási terhek, valamint az összetett adó- és munkaügyi szabályok kezelése révén.

¹⁶ A 2020. évi 2.4. országspecifikus részajánlás.

¹⁷ A 2020. évi 3.2. országspecifikus részajánlás.

Az ehhez az országspecifikus részajánláshoz társított releváns RRF-intézkedések (négy reform és hat beruházás) részben kezelik a vállalkozások digitalizációját és az adminisztratív eljárások gyorsítását. Belgium azonban nem vett fel az ajánlások olyan egyéb elemeire irányuló RRF-intézkedéseket, amely elemek az adózásra, a munkaügyi jogszabályok rugalmatlanságára és a szolgáltatások szabályozási terheire irányultak.

Tekintettel arra, hogy fontos kérdések maradtak kezeletlenül, megítélésünk szerint a részajánlást csak kis mértékben kezelik a társított intézkedések.

Egyetlen társított RRF-intézkedés által sem kezelt országspecifikus részajánlások

2020-ban Bulgária¹⁸, Észtország¹⁹, Litvánia²⁰ és Luxemburg²¹ részesült azt előíró országspecifikus részajánlásban, hogy a gazdasági fellendülés érdekében mozdítsák elő a magánberuházásokat. Ezt azonban nem kezelték társított RRF-reformok, illetve -beruházások révén, pedig mindaddig nem értek el jelentős előrelépést.

RRF-reformok és -beruházások nélkül végrehajtott országspecifikus ajánlások

A Franciaországra vonatkozó 2020. évi országspecifikus részajánlás²² célja a vállalkozások (főként a kkv-k) likviditását támogató intézkedések eredményes végrehajtásának biztosítása volt. Erre az ajánlásra irányulóan a francia helyreállítási és rezilienciaépítési terv csak egy beruházást tartalmazott, reformokat pedig nem.

Az országspecifikus részajánlás azonban már azelőtt a *teljes körű végrehajtás* állapotába került, hogy a francia hatóságok végrehajtották a beruházást. Következésképpen a részajánlás úgy valósult meg, hogy nem volt szükség RRF-intézkedésre.

¹⁸ A 2020. évi 3.4. országspecifikus részajánlás.

¹⁹ A 2020. évi 3.2. országspecifikus részajánlás.

²⁰ A 2020. évi 3.3. országspecifikus részajánlás.

²¹ A 2020. évi 3.3. országspecifikus részajánlás.

²² A 2020. évi 3.1. országspecifikus részajánlás.

43 Az országspecifikus részajánlások tematikus területek szerinti lefedettségét vizsgálva (lásd: **6. ábra**) megállapítottuk, hogy:

- o a legtöbb tematikus területen az országspecifikus részajánlásokat mind RRF-intézkedések, mind RRF-en kívüli egyéb nemzeti intézkedések kezelik (kivéve a támogatási programot követő intézkedéseket, amelyeket csak RRF-en kívüli intézkedések kezelnek);
- o három tematikus területen („a finanszírozáshoz való hozzáférés javítása”, „az adórendszerek egyszerűsítése” és „a támogatási programok végrehajtása”) a legtöbb országspecifikus részajánlás jelentős előrelépést vagy teljes körű végrehajtást RRF-en kívüli intézkedések révén ért el;
- o a másik három tematikus területen („a magánberuházások előmozdítása”, „a szabályozási, illetve adminisztratív terhek csökkentése” és „a növekedés és a versenyképesség egyéb általános támogatása”) az ajánlások többségét legalább részben RRF-intézkedések kezelték, ám legtöbbjüket csak kis mértékben;
- o az ajánlásokat kizárólag RRF-en kívüli intézkedések révén kezelő egy tematikus terület a „végrehajtás utáni támogatási programok”, míg az a terület, amelyet kizárólag az RRF kezel, a „szabályozási vagy adminisztratív terhek csökkentése”.

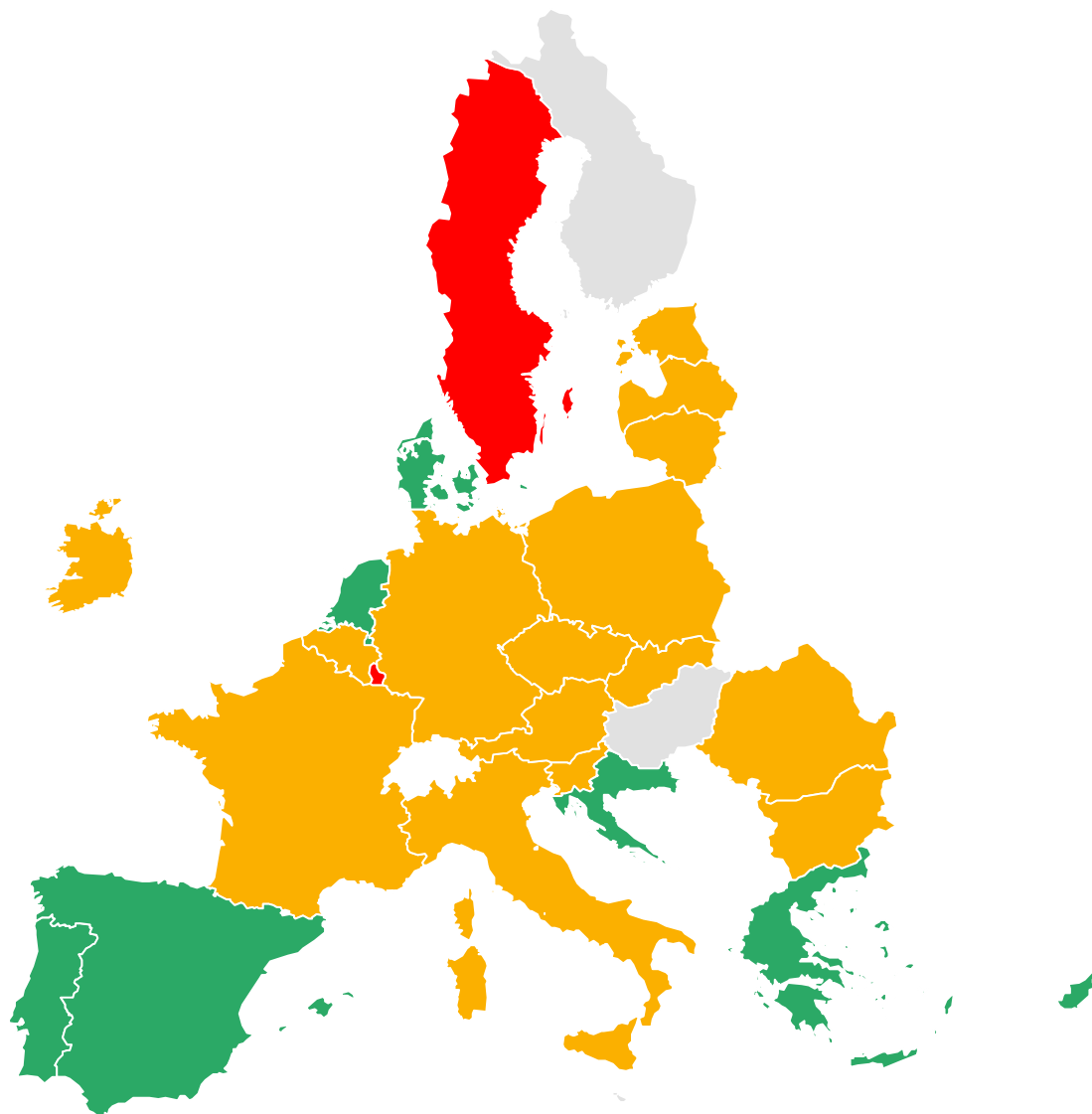
6. ábra. | Milyen mértékben kezelik az intézkedések az üzleti környezetre vonatkozó különböző országspecifikus részajánlásokat, tematikus területenként

Forrás: Európai Számvevőszék.

44 Az arra vonatkozó elemzésünkben kiindulva, hogy az egyes országspecifikus részajánlások milyen mértékben kerültek kezelésre, összesítettük az eredményeket az egyes tagállamokra nézve. Ez az értékelés figyelembe veszi az egyes kategóriákba (teljes mértékben kezelték/nagyobb részt/kis mértékben/nem kezelték) eső országspecifikus részajánlások számát, valamint az adott tagállamban az üzleti környezettel mint szakpolitikai területtel kapcsolatos relevanciájukat és relatív jelentőségüket. Összességében azt állapítjuk meg, hogy a tagállamok több mint felében (27 közül 16) az országspecifikus részajánlásokat csak kis mértékben kezelik az ezen részajánlásokhoz rendelt RRF-reformok és -beruházások. A **7. ábra** áttekintést nyújt az országspecifikus részajánlások lefedettségét vizsgáló tagállamonkénti értékelésünkről. A **II. mellékletben** található **3)** hivatkozás az arra vonatkozó részletes értékelésünkre mutat, hogy az RRF intézkedései az egyes tagállamokban milyen mértékben kezelték az egyes országspecifikus részajánlásokat.

7. ábra. | Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások RRF-reformok és -beruházások általi, tagállami szintű lefedettsége: összesített értékelés

	Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokat nem kezeli sem reform, sem beruházás	Luxemburg és Svédország
	Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokat a hozzájuk rendelt RRF-reformok és -beruházások kevésbé kezelik	Belgium, Bulgária, Csehország, Németország, Észtország, Írország, Franciaország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Málta, Ausztria, Lengyelország, Románia, Szlovénia és Szlovákia
	Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokat a hozzájuk rendelt RRF-reformok és -beruházások nagyobbrészt kezelik	Dánia, Görögország, Spanyolország, Horvátország, Ciprus, Hollandia és Portugália
	Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokat a hozzájuk rendelt RRF-reformok és -beruházások teljes mértékben kezelik	Sehol
	Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások kapcsán a hozzájuk rendelt RRF-reformok és -beruházások hozzájárulása nélkül történt jelentős előrelépés, illetve hajtották végre azokat teljeskörűen	Magyarország és Finnország

Forrás: Európai Számvevőszék.

A strukturális üzleti környezettel kapcsolatos egyes kihívásokat nem vagy csak kis mértékben kezeltek

- 45** Az RRF-rendelet beruházásokról és reformokról beszél, de nem ad róluk meghatározást. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekről szóló, a tagállamoknak címzett [iránymutató feljegyzésben](#)²³ a Bizottság leszögezte, hogy az RRF-intézkedések – különösen a reformok – célja, hogy „a paraméterek strukturális megváltoztatásával” segítsék elő a strukturális változásokat.
- 46** Megállapítottuk, hogy az RRF intézkedéseinek hatóköre és ambíciószintje eltérő. Míg az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokat kezelő számos reformban valóban megvolt a potenciál, hogy kezelje a strukturális kihívásokat, más reformoknál viszont kevésbé volt valószínű, hogy „jelentős és tartós hatást gyakorló változásokat és fejlesztéseket idéznének elő”, amint azt a Bizottság iránymutató feljegyzése előírja²⁴. Erre a [2. háttérmagyarázat](#) mutat be példákat.

²³ Bizottság, SWD(2021) 12, 1/2. rész, 14. o.

²⁴ Uo.

2. háttérmagyarázat

A strukturális kihívások kezelésére alkalmas reformok

Ausztria – Vállalkozásindítási csomag: a reform célja az induló vállalkozások és az innovatív kkv-k számára alkalmasabb új társasági forma bevezetése, amely rugalmas részvényelosztást és jövőbeli adókedvezményeket kínál a befektetőknek és a munkavállalóknak. Az osztrák hatóságok az e területen végrehajtott egyéb reformokkal együtt azt prognosztizálják, hogy 2028 végéig jelentős számú új vállalkozás (7500) jön létre, ami elősegíti a gyorsabb vállalkozásindítást és a növekedést. Véleményünk szerint ez részben hozzájárul a vonatkozó 2019. és 2020. évi országspecifikus részajánlások megvalósulásához, amelyek az üzleti és vállalati növekedés támogatásának fokozására szólítanak fel.

A strukturális kihívások kezelésére valószínűleg nem alkalmas reform

Ciprus – Az államilag finanszírozott kutatási infrastruktúrához és laboratóriumokhoz való hozzáférést elősegítő politikák: a reform célja, hogy optimalizálja az államilag finanszírozott kutatási infrastruktúra (pl. laboratóriumok, berendezések és eszközök, speciális információk, szakterületek, valamint a kutatási és innovációs környezetben az együttműködési partnerségeket elősegítő szolgáltatások) üzleti közösség általi használatát. A reform a magánberuházásokat igyekszik fellendíteni.

A reform része egy olyan e-platform kialakítása, amely felsorolja mind a 19 állami kutatási létesítményt, azok kutatási infrastruktúrájával és a kapcsolattartó személlyel együtt. Véleményünk szerint az e-platform kialakítása csak közvetetten kapcsolódik a célhoz, és nem valószínű, hogy választ adna a vonatkozó 2020. évi országspecifikus ajánlásban megfogalmazott, a ciprusi magánberuházások fellendítésére irányuló felhívásra.

- 47** Egy korábbi különjelentésünkben²⁵ észrevételeztük, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek összességében elősegítették a 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások zömének teljesülését. Ugyanakkor hangsúlyoztuk, hogy az ajánlások néhány fontos elemét – nagyobb részt a strukturális kihívásokkal kapcsolatosakat – továbbra sem kezelték. Ugyanez a helyzet az üzleti környezet szakpolitikai területén is, mivel a strukturális kihívásokra vonatkozó egyes országspecifikus részajánlásokat nem vagy csak kis mértékben kezelték. Vagyis:
- o Belgiumban, Csehországban, Németországban, Franciaországban, Ausztriában és Szlovéniában a vállalkozásokra nehezedő szabályozási és adminisztratív terhek csökkentését célzó 2019. évi országspecifikus részajánlásokat csak kis mértékben kezelték;
 - o Bulgáriában, Csehországban, Észtországban, Litvániában, Luxemburgban és Svédországban nem kezelték a magánberuházások előmozdítását célzó 2020. évi országspecifikus részajánlásokat.

Az üzleti környezettel kapcsolatos reformok késedelmet szenvedtek, de egyes kezdeti eredmények előrelépésről tanúskodnak az országspecifikus ajánlások végrehajtásában

- 48** Ebben a részben azt értékeljük, hogy négy tagállamban (Bulgária, Spanyolország, Ciprus és Ausztria) a terveknek megfelelően hajtották-e végre az RRF-nek az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz rendelt reformjait. Értékelésünkhöz 25 olyan reformot választottunk ki a négy nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervből, amelyeket 2024 júniusáig kellett volna befejezni. Ellenőriztük, hogy a tagállamok a végső mérföldkövet vagy célértéket az eredeti tanácsi végrehajtási határozatokban és azok ezt követő 2023. évi frissítéseiben meghatározott időpontig teljesítették-e. Bár a határozatban szereplő befejezési határidő csak tájékoztató jellegű, így is hasznos információval szolgál az esetleges késedelmekről. Elemzésünk a beruházásokkal nem foglalkozott, mivel azok zömét ezen időpont után tervezték befejezni.

²⁵ A 21/2022. sz. különjelentés 53. bekezdése.

A legtöbb reform késedelmet szenvedett

49 Elemzésünk szerint a 25 reform közül hétről (28%) közölték, hogy a tanácsi végrehajtási határozatban megjelölt időpontig befejezték őket. A közlések szerint további 11 reform (44%) az eredetileg tervezettnél később fejeződött be, míg kilenc reform több mint hat hónapot késik. A fennmaradó hét reform (28%) befejezéséről nem számoltak be 2025 áprilisáig, amikor véglegesítettük helyszíni ellenőrzési munkánkat (lásd: [2. táblázat](#)).

2. táblázat. | A mintában szereplő, az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokkal foglalkozó reformok végrehajtási állapota 2025 áprilisáig

A mintában szereplő tagállamok	Az eredeti tanácsi végrehajtási határozatban 2024 júniusáig befejezendő reformok	Tagállami közlés szerint befejezett reformok								Még be nem fejezett reformok	
		A tanácsi végrehajtási határozatban megjelölt határidőig befejezve		Kisebb késés (≤ 6 hónap)		Késés (> 6, illetve ≤ 12 hónap)		Jelentős késés (> 12 hónap)			
Ausztria	5	-	0%	-	0%	1	20%	4	80%	-	0%
Bulgária	10	4	40%	-	0%	2	20%	-	0%	4	40%
Ciprus	6	-	0%	2	33%	1	17%	1	17%	2	33%
Spanyolország	4	3	75%	-	0%	-	0%	-	0%	1	25%
Összesen	25	7	28%	2	8%	4	16%	5	20%	7	28%
		18 (72%)								7 (28%)	

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Bizottság adatai alapján.

50 A több mint hat hónapos késést elszenvedő reformok esetében (beleértve az ellenőrzésünk idejéig még be nem fejezetteket is) a késedelemnek különböző okai vannak, többek között a politikai megállapodás hiánya, adminisztratív problémák és technikai bonyodalmak. Helyszíni ellenőrzési munkánk véglegesítéséig csak Ausztria hajtotta végre az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz rendelt valamennyi RRF-reformot. Mivel az intézkedéseket 2026. augusztus végéig be kell fejezni, a további késedelmek kockázatot jelentenek az intézkedések végrehajtása és ezáltal az eredmények elérése szempontjából.

A reformok általában megvalósították a kívánt outputokat, de jelentős eredményeket eddig csak egyharmaduk hozott

51 A költségvetési rendelettel és saját módszertanunkkal összhangban a következőképpen osztályozzuk azt, amit az üzleti környezet szakpolitikai területén a reformok vagy beruházások elértek:

- o **Output:** olyasmi, ami egy reformnak vagy beruházásnak köszönhetően jött létre vagy történt meg, például egy adóösztönzőket bevezető jogalkotási aktus elfogadása, az adminisztratív terhek csökkentése, vagy a versenyt akadályozó korlátozások megszüntetése.
- o **Eredmény:** a reform vagy beruházás azonnali hatása a befejezését követően, például új vállalkozások indítása egyedi programok keretében, vagy több beruházás a vállalkozások által a nyújtott ösztönzőkhöz kapcsolódó megcélzott területeken.
- o **Hatás:** szélesebb körű hosszú távú következmények, például a finanszírozási lehetőségekhez vagy a magánberuházásokhoz való jobb hozzáférés, az általános gazdasági növekedés és a jobb versenyképesség.

52 Megvizsgáltuk, hogy az RRF üzleti környezettel kapcsolatos, 2024 júniusáig lezárandó reformjai milyen mértékben érték el a várt outputokat, illetve eredményeket. Értékelésünket a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott várható eredmények dokumentumalapú áttekintése, valamint a tagállamok által a látogatásaink során és azt követően szolgáltatott bizonyítékok alapján végeztük el.

Szinte valamennyi befejezett RRF-reform megvalósította a kívánt outputokat

53 Értékeljük, hogy a kiválasztott reformok outputjainak megfelelő mérföldkövek és célértékek kielégítő mértékben teljesültek-e. Elemzésünk megállapítása szerint a 2025 áprilisáig befejezett 18 reform közül 17-nél megvalósultak a kívánt outputok. A [III. melléklet](#) részletesen elemzi a 18 reform mindegyikének outputjait. Nevezetesen:

- o 17 reform teljesítette az eredeti tervekben meghatározott valamennyi mérföldkövet és célértéket, és így teljesítette a várt outputokat (például egy törvény elfogadását vagy hatálybalépését);
- o egy reform esetében, noha a Bizottság azt kielégítően teljesítettnek értékelte, megállapítottuk, hogy a reform nem valósította meg az összes tervezett outputot, mivel a mérföldkő csak részben teljesült.

- 54** Végül: bár a mintában szereplő reformok zömükben megvalósították outputjaikat a rájuk vonatkozó mérföldkövek és célértékek teljesítésével, ez azonban csak bizonyos általános korlátozásokkal igaz.
- o Amint jelentésünk első részében kifejtettük (lásd: [22–26.](#) bekezdés), az egyes reformok hatóköre és jellege eltérő: egyes esetekben a mérföldkövek és célértékek teljesülése nem feltétlenül eredményez strukturális változásokat az adott tagállam üzleti környezetében.
 - o Amint korábbi jelentéseinkben rámutattunk²⁶, a reformok mérföldkövei és célértékei az outputok mérésére korlátozódnak. Ez az üzleti környezet területére is igaz. A mintában szereplő reformok esetében valamennyi mérföldkő és célérték outputoknak felel meg, zömmel jogszabály elfogadásának. Ezért a fizetési feltétel már akkor teljesül, amikor az összes előírt elemet tartalmazó törvény elfogadásra kerül, nem pedig csak akkor, amikor a törvény hatásai megmutatkoznak.
- 55** Azt illetően, hogy az RRF teremtett-e hozzáadott értéket, az általunk felkeresett négy tagállamban az illetékes minisztériumok képviselői kijelentették, hogy számos reformot már az RRF létrehozása előtt megvitattak vagy az országspecifikus ajánlásokban szereplő fontos kihívásokat potenciálisan kezelő intézkedésként azonosítottak. Véleményük szerint azonban az RRF pénzügyi támogatása fontos szerepet játszott abban, hogy a reformokat ténylegesen végrehajtsák, illetve hogy akkor hajtsák végre őket.

A befejezett reformok egyharmada jelentős eredményekkel járt

- 56** Azon 17 reform esetében, amelyeknél úgy tekintjük, hogy 2025 áprilisáig valamennyi mérföldkövük és célértékük teljesült, értékeltük, hogy van-e bizonyíték arra, hogy az intézkedés végrehajtásával sikerült eredményeket vagy hatásokat elérni. Értékelésünkhöz a tagállamok által az egyes reformok eredményeiről szolgáltatott információkat a következőképpen osztályoztuk:
- o **„nincs eredmény”**, ha nem szolgáltatott bizonyítékot az eredményre vonatkozóan;

²⁶ A [21/2022.](#) sz. különjelentés 88. bekezdése; a [26/2023.](#) sz. különjelentés 48. bekezdése.

- o **„szerény eredmény”**, ha az elért eredmények jóval elmaradtak a reformnak a tanácsi végrehajtási határozatban vagy más vonatkozó alátámasztó dokumentumokban ismertetett fő célkitűzésétől;
- o **„jelentős eredmény”**, ha az elért eredmények legalább nagyjából összhangban voltak a reformnak a tanácsi végrehajtási határozatban és más vonatkozó alátámasztó dokumentumokban ismertetett fő célkitűzésével.

57 Elemzésünk alapján a 17 reformból öt esetében tekintjük jelentősnek az eredményeket, míg nyolc másik reform esetében az eredmények szerények voltak. A tagállamok a végrehajtott reformok valamivel kevesebb mint egynegyede (17 közül négy) esetében nem tudták bizonyítani, hogy az RRF-reform fő célkitűzésével összhangban lévő eredményeket értek-e el. Az egyes kategóriákra a **3. háttérmagyarázat** mutat be egy példát.

3. háttérmagyarázat

Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz rendelt RRF-reformok által elért eredmények

Jelentős eredmények

Bulgáriában a Bizottság által közzétett, a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató szerint az 5G-re való felkészültség javítását és az 5G gyorsított kiépítésének előmozdítását célzó, „A rádióspektrum hatékony használata” elnevezésű reform, amely a frekvenciahasználati díjak csökkentéséről és a frekvenciakiosztások befejezéséről szóló rendelet hatálybalépéséből állt, jelentős eredményeket mutatott fel: az 5G-lefedettség a 2020. évi 0%-ról 2023-ra 67%-ra nőtt.

Szerény eredmények

Ausztriában a „Saját tőke megerősítése” elnevezésű reform, amely részben kezeli a vállalati növekedés támogatásáról szóló 2019. évi országspecifikus ajánlást, bevezette a feltőkésítési rendeletet, amely 1 milliárd eurót bocsátott rendelkezésre a nemteljesítő garantált hitelek saját tőkévé történő átalakítására. Több mint három évvel a reform hatálybalépése után a feltőkésítési intézkedések iránti piaci kereslet alacsony volt, és a hatóságokhoz 18 kérelem érkezett nemteljesítő hitelek kapcsán a felelősségre vonatkozó követelések elhalasztása iránt, összesen mintegy 2,5 millió euró értékben.

Ugyanezen reform keretében az osztrák hatóságok bevezették a kockázati tőke-alapról szóló törvényt is, hogy megkönnyítsék a saját tőke biztosítását vagy a vállalkozásokban való részesedést. Az eredmények attól is függenek, hogy közép- és hosszú távon milyen kereslet mutatkozik a befektetőknél. A törvény hosszan tartó politikai tárgyalások után 2023-ban 18 hónapos késedelemmel lépett hatályba; a törvény alapján eddig nem hoztak létre változó tőkével rendelkező befektetési társaságot.

A fentiek alapján azt állapítjuk meg, hogy bár a reform biztosítja a saját tőke megerősítésének általános struktúráját, a reform eddig igen szerény eredményeket ért el.

Nincs bizonyíték az eredményekről

Cipruson a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáféréséről szóló 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlásokhoz rendelt, „Az egyesülések és felvásárlások előmozdítását célzó ösztönzők” elnevezésű reform olyan cselekvési tervből áll, amelynek specifikus ösztönzői a vállalkozások összeolvadásának vagy felvásárlásának előmozdításával a növekedést és a versenyképesség fokozását szolgálják.

Bár a reform révén megvalósult a kívánt output, vagyis a cselekvési terv 2023. augusztusi jóváhagyása, ennek nyomán mindeddig nem születtek eredmények. 2024 októberéig például nem vezettek be támogatási programokat, noha ez volt a reform egyik célkitűzése.

58 Annak, hogy szerény eredmény születik, vagy hogy elmaradnak az eredmények, több oka lehet.

- A reformok a nemzeti hatóságok által nem befolyásolható tényezőktől is függhetnek, például gazdasági változásoktól.
- A tagállamok nem követték nyomon egyes reformok eredményeit, vagy nem határoztak meg megfelelő mutatókat az eredmények mérésére.
- Az eredmények eléréséhez időre van szükség. Különösen igaz ez a strukturális reformokra, amelyek gyakran egy törvény elfogadását vagy módosítását teszik szükségessé. Hónapokba vagy évekbe is telhet azonban, amíg egy jogszabály-módosítás hatásai érezhetővé válnak a gyakorlatban. A mintánkban szereplő, szerény eredményeket felmutató vagy eredménnyel nem járó 10 reform közül 8 csak 2023-ban vagy 2024-ben fejeződött be, így alkalmasint korai volna eredményeket elvárni tőlük.

- 59** Bár az RRF-rendelet nem írja elő kifejezetten a tagállamok számára, hogy konkrét eredménymutatókat határozzanak meg, ezek elengedhetetlenek a teljesítmény értékeléséhez. Elemzésünk szerint a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben ugyan – a munkaerőpiaci reformok területétől²⁷ – eltérően nem határoztak meg eredménymutatókat, a nemzeti hatóságok a legtöbb befejezett reform (17 közül 13) esetében mégis rendelkeztek mutatókkal a célkitűzések elérésének mérésére és értékelésére.
- 60** A **3. táblázat** áttekintést nyújt az RRF 17 befejezett reformjával kapcsolatos elemzésünk eredményeiről, míg az egyes reformokról részletes elemzést a **IV. melléklet** nyújt.

3. táblázat. | A négy kiválasztott tagállamban az üzleti környezettel kapcsolatban végrehajtott RRF-reformok eredményei

Tagállam	Reformok száma						
	Jelentős eredmények		Szerény eredmények		Nincs eredmény		Összesen
Bulgária	1	20%	3	60%	1	20%	5
Spanyolország	1	33%	2	67%	-	0%	3
Ciprus	1	25%	1	25%	2	50%	4
Ausztria	2	40%	2	40%	1	20%	5
Összesen	5	29%	8	47%	4	24%	17

Megjegyzés: Mivel a hatásokat még túl korai lenne értékelni, az eredményekre összpontosítunk. A különböző kategóriák meghatározását lásd: **56.** bekezdés.

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Bizottság adatai alapján.

²⁷ A 10/2025. sz. különjelentés 65. bekezdése.

61 Megjegyezzük továbbá, hogy még azon reformok esetében is, amelyek jelentős eredményeket értek el, a potenciális és az üzleti környezetre gyakorolt hosszú távú hatások több tényezőtől függenek, illetve több tényező gátolhatja azokat:

- **Korlátozott időkeret:** a reformok egy részét rövid időre szóló beavatkozásként vezették be a világjárvány okozta társadalmi-gazdasági sokkhatások enyhítésére. Ilyen reform volt például Spanyolországban a „2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések a Covid19-világjárvány hatásainak enyhítése érdekében”, amelynek részeként e két évben számos adóhalasztási intézkedést vezettek be. A reform jelentős eredményeket ért el a világjárvány idején, mivel több mint 1,5 millió önálló vállalkozó és vállalat részesült ebből a támogatásból. Hatásai azonban nem tűnnek tartósnak. Igaz, ebben a támogatott időszakban csakugyan kevesebb lett a csődbejelentés, ám éves számuk 2021 végétől 2024-ig általában megnőtt, míg egy bő évtized távlatában a legmagasabb szintre ért²⁸.
- **A reform korlátozott hatóköre:** bár egyes reformok jelentős eredményekkel járnak, ezen eredmények hatására valószínűleg nem történik jelentős előrelépés a vonatkozó országspecifikus részajánlás végrehajtásában, mivel ezek a reformok csak kis mértékben kezelik az országspecifikus részajánlásokban azonosított kihívásokat. Mintánkban példa erre a „Beruházási és humántőke-ösztönzők a kutatás és innováció területén” elnevezésű ciprusi reform, amely két vízumrendszer révén több ösztönzőt vezetett be az innovatív vállalatokkal és a külföldi tehetséggel kapcsolatos beruházások vonzására. Bár a reform jelentős eredményeket ért el, valószínűleg nem fogja jelentősen javítani a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférését.
- **Reform és üzleti környezet elég távolról kapcsolódnak egymáshoz:** ez vonatkozik például a „Nemzeti pénzügyi oktatási stratégia” elnevezésű osztrák reformra. Mivel e reform célja egy nemzeti pénzügyi oktatási stratégia és egy kompetenciakeret létrehozása, hogy az iskolákban és a fiatalok körében emelkedjen a pénzügyi oktatás szintje, ezért ez inkább az oktatáshoz kapcsolódik, mint az üzleti környezethez.

²⁸ Eurostat – *Quarterly registrations of new businesses and declarations of bankruptcies – statistics*.

- o **Az RRF-intézkedések, különösen a reformok visszavonása:** Az RRF-rendelet előírja, hogy a visszavonásokra vonatkozóan korrekciós intézkedések 2026. december 31-ig tehetők, addig az időpontig, amikor a Bizottság rendezi az utolsó kifizetési kérelmeket²⁹. A rendelet nem határozza meg az utolsó kifizetési kérelem értékelését követően bekövetkező visszavonás következményeit, és más meglévő keretek nem teszik lehetővé a Bizottság számára e kockázat eredményes leküzdését, mivel jogi okokból csak nagyon speciális esetekben lehet korrekciós intézkedéseket alkalmazni.

Az RRF-reformok részben hozzájárultak az országspecifikus részajánlások végrehajtásának előrehaladásához

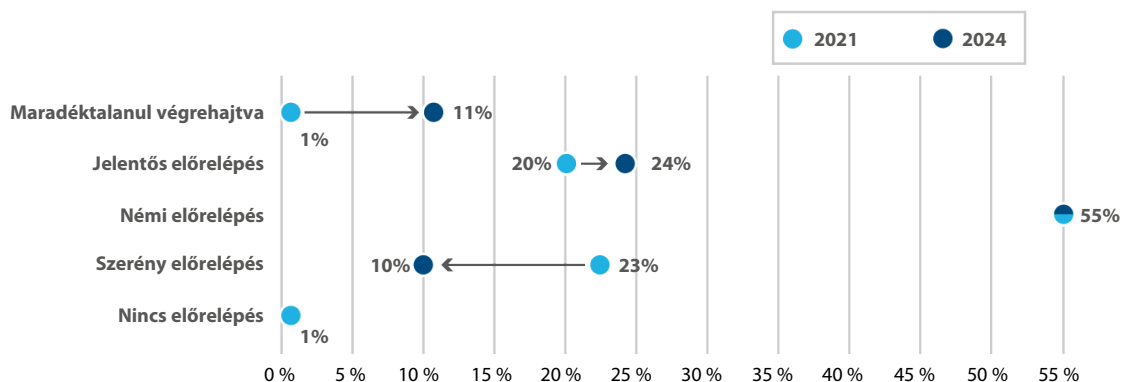
- 62** A Bizottság az európai szemeszter tavaszi csomagjában minden évben közzéteszi az egyes országspecifikus részajánlások végrehajtásáról szóló értékelését. A végrehajtási szint értékelésére öt kategóriát alkalmaz: „nincs előrelépés”, „szerény előrelépés”, „némi előrelépés”, „jelentős előrelépés”, és „maradéktalanul végrehajtva”.
- o **„Nincs előrelépés”:** ha egy tagállam nem jelentett be vagy nem fogadott el intézkedéseket az országspecifikus ajánlás végrehajtására.
 - o **„Szerény előrelépés”:** ha egy tagállam bejelentett ugyan intézkedéseket az országspecifikus ajánlás kapcsán, de ezek vagy elégtelennek tűnnek, vagy bizonytalan az elfogadásuk, illetve végrehajtásuk.
 - o **„Némi előrelépés”:** ha egy tagállam bejelentett vagy elfogadott intézkedéseket az országspecifikus ajánlás végrehajtására. Ezek az intézkedések ígéretesek, de eddig még nem került sor az összes intézkedés végrehajtására, és a végrehajtás nem minden esetben biztosított.
 - o **„Jelentős előrelépés”:** ha egy tagállam fogadott el intézkedéseket, és azok többségét végrehajtották.
 - o **„Maradéktalanul végrehajtva”:** ha egy tagállam az országspecifikus ajánlást megfelelően kezelő intézkedéseket fogadott el és hajtott végre.

²⁹ Az RRF-rendelet 24. cikkének (1) és (3) bekezdése.

63 Amint azt az [európai szemeszter](#) előírja³⁰, az országspecifikus ajánlások végrehajtásáról szóló bizottsági értékelés a nemzeti szakpolitikai döntéshozatal összességét figyelembe veszi, és így túlmutat az RRF intézkedésein.

64 Összességében a bizottsági értékelés elemzése vegyes képet ad az országspecifikus részajánlások végrehajtása terén 2021 és 2024 között elért előrehaladásról (a végrehajtás állapotában a Bizottság által értékelt változásról). A jelentős előrehaladást elért vagy teljeskörűen végrehajtott országspecifikus részajánlások aránya a 2021. évi 21%-ról 2024-ben 35%-ra nőtt. Az országspecifikus részajánlások mintegy kétharmadánál azonban továbbra is csak némi vagy szerény előrelépés mutatkozott (lásd: [8. ábra](#) és [V. melléklet](#)).

8. táblázat. | Az üzleti környezetre vonatkozó, 2019. és 2020. évi országspecifikus részajánlások végrehajtási állapota 2024-ben

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Bizottság adatai alapján.

³⁰ (EU) 2024/1263 [rendelet](#) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, 10. és 12. preambulumbekzdés és 16. cikk.

- 65** Megjegyezzük továbbá, hogy a 27 tagállamból 8-ban nem változott a végrehajtás előrehaladásának állapota³¹, sőt egy másik tagállamban a helyzet egyenesen romlott³². Csak egy tagállam³³ hajtotta végre teljes mértékben, egy másik³⁴ pedig jelentős mértékben az üzleti környezetre vonatkozó valamennyi 2019–2020-as országspecifikus részajánlást, de ezek is RRF-támogatás nélkül. Véleményünk szerint ez azt jelzi, hogy az országspecifikus ajánlások kapcsán az RRF-intézkedéseknek több előrelépés tudható be, mint az a munkaerőpiac területén tapasztalható³⁵, de önmagában véve a haladás továbbra is lassú.
- 66** Az általunk kiválasztott négy tagállam esetében azt is elemeztük, hogy az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz rendelt RRF-reformok milyen mértékben befolyásolták az országspecifikus ajánlások végrehajtásának Bizottság általi értékelését. E célból először azt mértük be, hogy a 2021–2024-es időszakban az üzleti környezetre vonatkozó mely országspecifikus részajánlások terén történt előrelépés. Másodszor ellenőriztük, hogy – a Bizottság értékelésében szereplő információk alapján – ez az előrelépés az üzleti környezetre vonatkozóan e négy tagállamban végrehajtott RRF-reformok eredménye-e.
- 67** A mintánkban szereplő négy tagállam összesen 15, az üzleti környezet szempontjából releváns országspecifikus részajánlásban részesült. Az elmúlt négy évben a Bizottság az említett ajánlások közül kilenc esetében adott kedvezőbb értékelést, míg öt ajánlás esetében nem történt előrelépés, egy ajánlás kapcsán pedig visszalépés volt tapasztalható. Megállapítottuk továbbá, hogy a három tagállamban kedvezőbben értékelt kilenc országspecifikus részajánlás közül hat esetében a Bizottság úgy tünteti fel, hogy az RRF hozzájuk rendelt reformjai hozzájárultak az előrehaladásukhoz. Tagállami szinten az egyetlen kivétel Bulgária volt, ahol a bizottsági értékelés a két kedvezőbben értékelt országspecifikus ajánlás kapcsán nem említett egyetlen hozzájuk rendelt RRF-reformot sem. Megjegyezzük továbbá, hogy két kedvezőbb értékelés – egy Spanyolországban és egy Cipruson – szintén olyan beruházásokra vonatkozik (összesen négyre), amelyek ugyan még nem fejeződtek be, de részben hozzájárultak a vonatkozó országspecifikus részajánlások terén az előrehaladáshoz (lásd: [3. ábra](#)).

³¹ Németország, Észtország, Írország, Görögország, Olaszország, Litvánia, Málta, Svédország.

³² Hollandia.

³³ Finnország.

³⁴ Magyarország.

³⁵ A [10/2025. sz. különjelentés](#) 67. bekezdése és V. melléklete.

68 Emellett az előrehaladást mutató hat országspecifikus részajánlás közül kettő esetében az RRF-intézkedések hatására a Bizottság értékelése „szerény előrelépésről” „némi előrelépésre” változott. A fennmaradó négy esetben az értékelés „jelentős előrelépésre” vagy „teljes körű végrehajtásra” változott (lásd: [4. táblázat](#) és [4. háttérmagyarázat](#)).

4. táblázat. | Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások bizottsági értékelésében a társított RRF-intézkedéseknek köszönhetően bekövetkezett változások, 2024. június

Tagállam	Országspecifikus részajánlások								
	Üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások	Nem volt javulás (2021–2024)	Visszaesés történt (2021–2024)	Volt javulás (2021–2024)	A társított RRF-reformok és -beruházások hozzájárulásának köszönhető kedvezőbb értékelések száma				
					Kedvezőbb értékelés összesen (2021–2024)	Szerény előrelépésről némi előrelépésre változott	Szerény előrelépésről jelentős előrelépésre változott	Némi előrelépésről jelentős előrelépésre változott	Jelentős előrelépésről teljes körű végrehajtásra változott
Bulgária	3	-	1	2	-	-	-	-	-
Spanyolország	3	1	-	2	2	1	-	1	-
Ciprus	5	2	-	3	2	1	1	-	-
Ausztria	4	2	-	2	2	-	-	1	1
Összesen	15	5	1	9	6	2	1	2	1

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Bizottság adatai alapján.

4. háttérmagyarázat

Az RRF-intézkedések egy országspecifikus részajánlásnál elősegítették az előrelépést „csekélyről” „jelentősre”

Ciprus 2019-ben abban az országspecifikus részajánlásban részesült, hogy megbízható és gyors rendszerek révén gondoskodik a tulajdoni lapok kiállításáról és az ingatlanjogok átruházásáról. A Bizottság a végrehajtás értékelésekor 2023-ig „szerény előrelépésről” beszélt.

A ciprusi helyreállítási és rezilienciaépítési tervnek része volt egy reform a tulajdoni lapok kiállítására és átruházására vonatkozó rendszer hatékonysági hiányosságainak kezelésére. A reform három mérföldkövet és egy célértéket tartalmazott, amelyek a következőkre vonatkoztak: a tulajdoni lapok kiállításával kapcsolatos, folyamatban lévő ügyek vizsgálata, az új tervezési és építési engedélyezési politika kiterjesztése, az utcai és építési szabályozásról szóló törvény felülvizsgálata, valamint az ingatlanértékesítésről szóló törvény módosítása.

A dolgok jelenlegi állása szerint: módosították az ingatlanértékesítési törvényt, elfogadták és kiterjesztették az új tervezési és építési engedélyezési politikát úgy, hogy a tervezési és építési engedélyek iránti kérelmeket elektronikus úton is be lehessen nyújtani.

A Bizottság az e reform keretében az említett évben hozott intézkedések alapján 2024-ben „jelentős előrelépésre” módosította az országspecifikus részajánlás végrehajtásának értékelését. Ellenőrzési munkánk megerősíti, hogy a reform valóban elősegítette az országspecifikus ajánlások végrehajtását.

Az RRF-intézkedések egy országspecifikus részajánlásnál elősegítették a változást „szerény előrelépésről” „némi előrelépésre”

2020-ban Spanyolország részesült azt előíró országspecifikus részajánlásban, hogy a gazdasági fellendülés előmozdítása érdekében bátorítsák a magánberuházásokat. A Bizottság a végrehajtás értékelésénél 2021-ig „szerény előrelépésről” beszélt.

A Bizottság a következő fontos iparágakban értékelte, hogy a magánberuházások előmozdítása terén milyen eredményeket értek el a társított RRF-intézkedések révén:

- o beruházás a Spanyolország ipari átalakulása szempontjából kulcsfontosságú stratégiai ágazatok, például a gépjárműipari, a repüléstechnikai és a haditengerészeti értékláncok átalakításának előmozdítására (ES-C[C12]-I[I2] beruházási program a versenyképesség és az ipari fenntarthatóság fellendítésére);
- o az idegenforgalmi ágazat versenyképességének növelését célzó reform (ES-C[C14]-R[R1], királyi rendelet az idegenforgalmi versenyképességet szolgáló állami pénzügyi alap végrehajtásáról).

2022. évi értékelésében a Bizottság az ezen országspecifikus részajánlás végrehajtása terén elért előrelépést már nem „szerénynek” ítélte, hanem „némi előrelépésről” beszélt. Ellenőrzési munkánk megerősíti, hogy a reform már elősegítette az országspecifikus ajánlások végrehajtását.

69 A munkaerőpiaci országspecifikus részajánlásoktól³⁶ eltérően, amikor a Bizottság kedvezőbb értékelést ad az országspecifikus ajánlásokról, az esetek többségében azt közli, hogy az RRF ezen ajánlásokhoz rendelt reformjai segítették elő az előrelépést. Elemzésünk megerősítette, hogy a befejezett reformok közül hat valóban elősegítette az üzleti környezetre vonatkozó megfelelő országspecifikus részajánlások végrehajtását. Emellett további három reformot, amelyek ugyan még nem fejeződtek be teljesen, de fontos mérföldköveket értek el, szintén az előrelépés szempontjából fontos tényezőnek ítélték (lásd: [VI. melléklet](#)).

70 Azon hat országspecifikus részajánlás esetében, amelyek a hozzájuk rendelt RRF-reformok hatása miatt kaptak kedvezőbb értékelést, azt állapítottuk meg, hogy a reformok hozzájárulása három esetben jelentős volt, a három másik esetben azonban csak részleges, mivel a kedvezőbb értékeléshez ezeknél az RRF-en kívüli, illetve ugyan RRF-en belüli, de a megfelelő országspecifikus részajánláshoz nem rendelt egyéb intézkedések is szükségesek voltak (lásd: [5. táblázat](#)).

5. táblázat. | Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások kedvezőbb értékelése, és hogy a mintában szereplő tagállamok esetében ehhez milyen mértékben járultak hozzá a reformok

A mintában szereplő tagállamok	Kedvezőbb értékelést kapott országspecifikus részajánlások	Társított RRF-reformokhoz kapcsolódó kedvezőbb értékelések	Annak értékelése, hogy milyen szerepet játszottak a társított RRF-reformok az előrehaladás kedvezőbb értékelésében	
			Részleges	Jelentős
Bulgária	3	-	-	-
Spanyolország	2	2	2	-
Ciprus	2	2	-	2
Ausztria	2	2	1	1
Összesen	9	6	3	3

Forrás: Európai Számvevőszék.

³⁶ A 10/2025. sz. különjelentés 71. bekezdése.

71 Végül elismerjük, hogy mivel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtása még tart, korai volna látható eredményeket elvárni a reformoktól, hiszen az RRF végrehajtási időszakának derekán a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő üzleti környezeti reformok többsége még befejezésre vár. Amint azt korábban már észrevételeztük³⁷, a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő reformok hatását utólagos értékeléssel kellene vizsgálni.

A jelentést 2025. szeptember 30-i luxembourgi ülésén fogadta el a Petri Sarvamaa számvevőszéki tag elnökölte IV. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Tony Murphy
elnök

³⁷ A 26/2023. sz. különjelentés 83. bekezdése; a 10/2025. sz. különjelentés 62. bekezdése.

Mellékletek

I. melléklet. Az ellenőrzésről

Háttér-információ

Az üzleti környezettel kapcsolatos politikák összehangolása az Unióban az európai szemeszter keretében

- 1) A tagállamok – néha régióikkal együtt – felelősek a vállalkozási környezet eredményes szabályozásáért és azért, hogy vállalkozásokat megfelelő körülmények között lehessen létrehozni, működtetni és – szükség esetén – megszüntetni. Hatáskörén belül az Unió háromféleképpen léphet fel: először is a jogalkotás és általános politikaformálás révén; másodsorban a gazdaságpolitikáknak az európai szemeszter keretében történő összehangolásával; harmadszor pedig konkrét intézkedések és tevékenységek finanszírozásával.
- 2) Az európai szemeszter¹ célja, hogy az [EUMSZ 121. cikke](#) alapján összehangolja a tagállamok gazdaság- és szociálpolitikáját. A 121. cikk előírja az uniós országok számára, hogy gazdaságpolitikájukat közös érdekű ügynek tekintsék, és azt a Tanács keretében hangolják össze. A Bizottság minden évben az egyes tagállamokra vonatkozóan országjelentéseket és országspecifikus ajánlásokra vonatkozó javaslatokat tesz közzé.

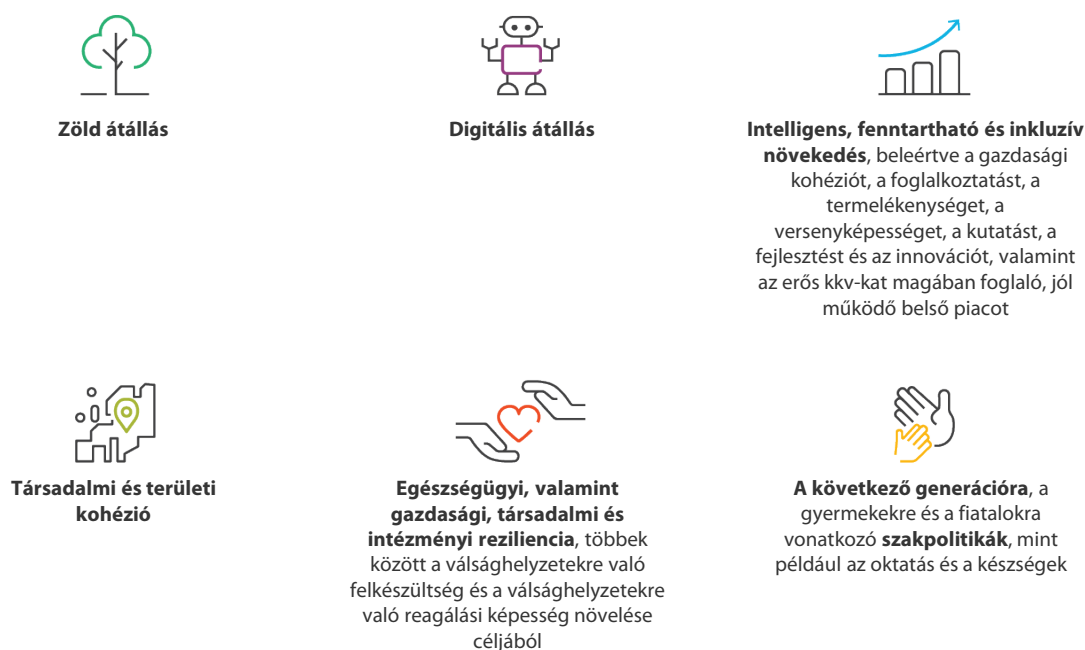
Az üzleti környezettel kapcsolatos politikák támogatása a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz révén

- 3) Az RRF-et 724 milliárd euró kezdeti költségvetéssel hozták létre. Mivel több tagállam úgy döntött, hogy nem használja fel a számára elkülönített hitelkomponenst, 2024 végéig 650 milliárd eurót kötöttek le (359 milliárd euró vissza nem térítendő támogatást és 291 milliárd euró hitelt).

¹ [\(EU\) 2024/1263 rendelet](#) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről.

- 4) Az RRF végrehajtása közvetlen irányítással történik, és a Bizottság közvetlenül felel az eszköz végrehajtásának fő lépéseiért². Ahhoz, hogy RRF-támogatásban részesülhessenek, a tagállamoknak be kellett nyújtaniuk helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket, amelyek egy sor intézkedést – reformokat vagy beruházásokat – tartalmaznak. Ezután a Bizottság értékelte a terveket³, majd a Tanács ezt követően tanácsi végrehajtási határozatok formájában jóváhagyta azokat.
- 5) A Bizottság az RRF-rendeletben meghatározott hat pillért **52 szakpolitikai területre** bontotta, legfeljebb két területre rendelve mindegyik reformot vagy beruházást (lásd: **1. ábra**). A Bizottság által meghatározott 52 terület egyike az „üzleti környezet”. A Bizottság jelölése szerint a tagállamok az „üzleti környezet” szakpolitikai területre tartozó RRF-intézkedések összköltségét 33 milliárd euróra becsülték: ebből közel 1 milliárd euró jut a reformokra, 32 milliárd euró pedig a beruházásokra (lásd: **1. táblázat**).

1. ábra. | A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hat pillére

Forrás: Európai Számvevőszék, a **Bizottság helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblája** alapján.

² Az RRF-rendelet 8. cikke.

³ Az RRF-rendelet 19. cikke.

1. táblázat. | Az RRF becsült költségei az „üzleti környezettel” kapcsolatban

Szakpolitikai terület	Milliárd euró		
	Reformok	Beruházások	Összesen
Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz sorolt összes RRF-intézkedés becsült költsége			
Elsődleges szakpolitikai terület	0,11	18,60	18,71
Másodlagos szakpolitikai terület	0,81	13,73	14,54
Összesen	0,92	32,33	33,25
Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokkal kapcsolatos összes RRF-intézkedés becsült költsége			
Az RRF 82 országspecifikus részajánlásához rendelt és 37 különböző elsődleges szakpolitikai területre sorolt RRF-intézkedések	6,07	103,38	109,44

Forrás: Európai Számvevőszék, az Európai Bizottság adatai alapján.

- 6) Az üzleti környezetet támogató intézkedések többsége az „intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés” elnevezésű harmadik pillérbe tartozik. Tágabb értelemben közvetlenül vagy közvetve a kiegészítő intézkedések is hozzájárulhatnak az üzleti környezethez. A harmadik pillér intézkedéseinek bontása bemutatja, hogy mely szakpolitikai területek kezelik együttesen az üzleti igényeket, illetve nyújtanak támogatást a vállalkozásoknak és az iparnak az RRF útján (lásd: [2. ábra](#)).

2. ábra. | Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést támogató kiadások szakpolitikai területek szerinti bontása

Forrás: Az Európai Bizottság [eredménytáblája](#) (2025. július 21-én kinyert adatok). Fordítások: Európai Számvevőszék.

- 7) Az RRF-rendelet egyértelmű kapcsolatot teremt az európai szemeszterrel is⁴. Konkrétan azt várták el a kezdeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben meghatározott reformoktól és beruházásoktól, hogy eredményesen kezeljék a 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. A legtöbb tagállam esetében ezek az ajánlások az üzleti környezettel kapcsolatos kihívásokat is magukban foglaltak. Továbbá a nemzeti tervek felülvizsgálata esetén a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek módosításakor figyelembe kellett venni a legutóbbi országspecifikus ajánlásokat.

Az ellenőrzés hatóköre és módszere

- 8) Ellenőrzésünk célja annak értékelése volt, hogy az üzleti környezetre vonatkozó RRF-reformok eredményesen segítették-e elő az európai szemeszter során azonosított, az országspecifikus ajánlásokban meghatározott tagállami kihívások kezelését, és hogy végrehajtásuk révén sikerült-e elérni a kitűzött célokat.
- 9) Ellenőrzési munkánk keretében áttekintettük a vonatkozó dokumentumokat, és interjúkat készítettünk a Bizottsággal, a nemzeti hatóságokkal és más érdekelt felekkel (üzleti képviselői szervezetek vagy szakszervezetek) az általunk felkeresett tagállamokban.

⁴ Az [RRF-rendelet](#) 18. cikke (4) bekezdésének b) pontja és 19. cikke (3) bekezdésének b) pontja.

- 10) Ellenőrzési kritériumainkat elsősorban az RRF-rendeletre és a kapcsolódó bizottsági iránymutatásra, valamint az európai szemeszter vonatkozó dokumentumaira alapoztuk. Az ellenőrzési kritériumokat a jelentés vonatkozó szakaszaiban ismertetjük részletesebben.
- 11) Megjegyezzük, hogy az RRF egyéb, az „üzleti környezettől” eltérő szakpolitikai területekhez sorolt intézkedései is közvetlenül vagy közvetve elősegítik a vállalkozások szélesebb értelemben vett növekedési kilátásait (a zöld és digitális strukturális átállást célzó beruházások, adóreformok, munkaügyi politika, jelentős infrastruktúra, energia- és vízművek, valamint közigazgatási reformok és beruházások).
- 12) Az első ellenőrzési kérdés esetében: valamennyi tagállam tekintetében figyelembe vettük a helyreállítási és rezilienciaépítési terveikben szereplő, az üzleti környezetre vonatkozó 82 országspecifikus részajánláshoz rendelt 157 reformot és 254 beruházást. Értékeljük, hogy ezek kezelték-e, és ha igen, milyen mértékben kezelték az európai szemeszter keretében azonosított, az üzleti környezettel kapcsolatos kihívásokat. A **II. mellékletben** található az országspecifikus részajánlásoknak és az RRF-intézkedéseknek a jegyzékére mutató hivatkozások, valamint egy táblázat részletes értékeléssel arról, hogy az RRF intézkedései milyen mértékben kezelik az országspecifikus részajánlásokat.
- 13) A második kérdésünk esetében azt értékeltük, hogy négy tagállamban (Bulgária, Spanyolország, Ciprus és Ausztria) a terveknek megfelelően hajtották-e végre a mintában szereplő 25 üzleti vonatkozású RRF-reformot. A négy tagállam értékeléséhez azonosítottuk a Bizottság által az üzleti környezet szakpolitikai területéhez társított mind a 15 országspecifikus részajánlást. Megállapítottuk, hogy az RRF 56 reformját rendelték hozzá ezekhez az országspecifikus részajánlásokhoz, amelyek közül 46-ot 2024 júniusáig kellett volna befejezni. Ezekből a reformokból egy 25 elemű mintát vettünk, és mindegyik esetében ellenőriztük, hogy a végleges mérőföldkövek vagy célértékek teljesültek-e az eredeti tanácsi végrehajtási határozatban megjelölt időpontig.

2. táblázat. | Az üzleti környezetre vonatkozó reformok mintája

Tagállam	Üzleti környezettel kapcsolatos országspecifikus ajánlások	Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus ajánlásokhoz rendelt RRF-reformok az eredeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervben	Ezek közül várhatóan hány reform fejeződik be 2024 júniusáig		
			Összesen	Minta	%
Bulgária	3	12	10	10	100%
Spanyolország	3	26	25	4	16%
Ciprus	5	12	6	6	100%
Ausztria	4	5	5	5	100%
Összesen	15	56	46	25	54%

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság adatai alapján.

- 14) Az egyes tagállamokban a második kérdésünkhöz kapcsolódóan végrehajtott reformok mintája céljára az alábbi intézkedéseket választottuk ki, úgy, hogy ne kettőzzük meg a más feladatoknál már elvégzett ellenőrzéseket, illetve hogy a küldetésünk időkeretén belül megvalósíthassuk az intézkedések ellenőrzését:
- Ausztria, Bulgária és Ciprus esetében a 2024 júniusáig befejezendő reformok 100%-a;
 - Spanyolország esetében a 2024 júniusáig befejezendő 25 reform közül négyet választottunk ki, míg 21 reformot az alábbi okok miatt kizártunk:
 - kilenc reformot már előző években, a megbízhatósági nyilatkozatokkal kapcsolatos munkánk során ellenőriztünk;

- o négy reformot már a munkaügyi reformokról szóló jelentésünk kapcsán vizsgáltunk;
- o nyolc reform elsődleges szakpolitikai területei és témái véleményünk szerint kevésbé összpontosítottak alapvetően üzleti környezeti szempontokra, illetve ezek témáira már más ellenőrzések (például [digitális átállás](#) és [jogállamiság](#)) során kitértünk.

II. melléklet. A Számvevőszék nyílt hozzáférésű adatplatformján elérhető további technikai információkra mutató hivatkozások

Ebben a mellékletben három hivatkozás a Számvevőszék nyílt hozzáférésű adatplatformján közzétett dokumentumokra mutat.

- 1) *Az üzleti környezettel kapcsolatos országspecifikus részajánlások jegyzéke*
- 2) *Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlásokhoz kapcsolódó RRF-reformok és -beruházások jegyzéke*
- 3) *A Számvevőszék értékelése az egyes országspecifikus részajánlások kezelésének mértékéről*

III. melléklet. A befejezett reformok outputjainak értékelése a mintában szereplő tagállamokban

Ország	Reformok	Mérföldkő/célérték	Az output értékelése
Bulgária	BG-C[C3]-R[R1] Az ipari beruházások vonzására és az ipari ökoszisztémák fejlesztésére irányuló jogi keret	M35 Az ipari parkokról szóló jogszabály hatálybalépése Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2021. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
		M137 A spektrumdíjak csökkentéséről szóló rendelet hatálybalépése Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2021. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
	BG-C[C7]-R[R2] A rádióspektrum hatékony használata	M138 A frekvenciakiosztás befejezése a 26 GHz-es sávon Minőségi mutató: A kiosztás közzlése az üzemeltetőkkel Tervezett befejezés: 2022. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
		M139 A 700 MHz-es és a 800 MHz-es sávban rendelkezésre álló spektrum kiosztásának befejezése Minőségi mutató: A kiosztás közzlése az üzemeltetőkkel Tervezett befejezés: 2023. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult

Ország	Reformok	Mérföldkő/célérték	Az output értékelése
	BG-C[C7]-R[R3] Kedvező beruházási környezet kialakítása	M140 A konnektivitási eszköztár ajánlásait végrehajtó jogszabályi változások hatálybalépése Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2020. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték részben megvalósult
	BG-C[C10]-R[R4] A fizetésképtelenségi eljárások megerősítése	M228 A kereskedelmi törvény fizetésképtelenségi és szerkezetátalakítási eljárások tekintetében történő jogszabályi módosításainak hatálybalépése Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2022. 3. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
		M229 A fizetésképtelenségi keret reformjának végrehajtását célzó intézkedések lezárulása Minőségi mutató: az új fizetésképtelenségi keretről szóló – szervezett és megvalósított – képzések listája, az elfogadott kézikönyvek, kódexek, sablonok és iránymutatások példányai, közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2023. 2. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult

Ország	Reformok	Mérföldkő/célérték	Az output értékelése
	BG-C[C10]-R[R5] A bolgár építőipari ágazat digitális reformja	M230 Stratégia és ütemterv az épületinformációs modellezés (BIM) bevezetésére az építési munkák tervezése, kivitelezése és karbantartása során Minőségi mutató: Stratégia és ütemterv a BIM bevezetésére Tervezett befejezés: 2023. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
	BG-C[C10]-R[R9] A jogalkotási eljárás minőségének javítása	M241 A Nemzetgyűlés szervezetére és tevékenységére vonatkozó szabályok hatálybalépése Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2021. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
Spanyolország	ES-C[C13]-R[R2] „Spanyolország vállalkozói nemzet” stratégia	M192 A vállalkozásindítási törvény hatálybalépése Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2022. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
	ES-C[C14]-R[R1] A turisztikai versenyképességet szolgáló állami pénzügyi alap (FOCIT) végrehajtásáról szóló királyi rendelet	M214 Terv az idegenforgalmi ágazat előmozdítására Minőségi mutató: Az idegenforgalmi ágazat fellendítését célzó intézkedéseket és a turizmussal kapcsolatos intézkedések végrehajtásának keretét ismertető terv Tervezett befejezés: 2022. 2. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult

Ország	Reformok	Mérföldkő/célérték	Az output értékelése
		M215 A turizmusra vonatkozó adatokat gyűjtő „DATAESTUR” honlap elindítása Minőségi mutató: Honlap Tervezett befejezés: 2020. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
		M216 Az idegenforgalmi versenyképességet szolgáló állami pénzügyi alap végrehajtásáról szóló királyi rendelet hatálybalépése Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2021. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
	ES-C[C28]-R[R1] A Covid19-világjárvány hatásainak enyhítése érdekében 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések	M385 A Covid19-világjárvány hatásainak enyhítése érdekében 2020-ban és 2021-ben hozott költségvetési intézkedések Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2021. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
Ciprus	CY-C[C2.1]-R[R3] Digitális egyablakos ügyintézés a megújulóenergia-projektek engedélyezésének egyszerűsítése és az épületek energetikai felújításának megkönnyítése érdekében	M22 Teljes mértékben működőképes informatikai platform Minőségi mutató: Teljes mértékben működőképes informatikai platform (igazolás a befejezés elfogadásáról) Tervezett befejezés: 2022. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult

Ország	Reformok	Mérföldkő/célérték	Az output értékelése
	CY-C[C3.2]-R[R2] Ösztönzők a kutatásba és innovációba történő beruházások és humántőke ösztönzésére és vonzására	M122 A jogi személyek adómentessége innovatív vállalkozásokba való befektetés esetén Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2022. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
	CY-C[C3.3]-R[R1] Stratégiai beruházások elősegítése	M134 A stratégiai beruházások támogatásáról, a stratégiai beruházások engedélyezési eljárásainak egyszerűsítéséről és az építési engedélyek kiadásáról szóló törvény hatálybalépése Minőségi mutató: A jogszabály hatálybalépésére vonatkozó rendelkezés Tervezett befejezés: 2022. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
		M135 Egy ágazat létrehozása a Várostervezési és Lakásügyi Minisztériumban a stratégiai beruházások megkönnyítésére szolgáló rendszer javítása érdekében; a folyamat rendszerének és az iránymutatásoknak a közzététele; a koordináló hatóság beszámolója a reform végrehajtásához a fő munkatársak számára szükséges képzésről Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2023. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult

Ország	Reformok	Mérföldkő/célérték	Az output értékelése
	CY-C[C3.3]-R[R6] Az egyesületek és felvásárlások előmozdítását célzó ösztönzők	M143 Az egyesületeket és felvásárlásokat ösztönző cselekvési terv Minőségi mutató: Az egyesületek és felvásárlások előmozdítását célzó konkrét ösztönzőkről szóló jelentés és az azt kísérő cselekvési terv Miniszterek Tanácsa általi jóváhagyása Tervezett befejezés: 2022. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
Ausztria	AT-C[C2]-R[2C1] Az egyszeri adatszolgáltatásról szóló jogszabályra irányuló javaslat: Az üzleti szolgáltatási portálról szóló törvény módosítása	M56 A vonatkozó informatikai infrastruktúra korszerűsítése Minőségi mutató: Az egyszeri adatszolgáltatás elvét az üzleti szolgáltatási portálról szóló törvénybe bevezető jogszabály-módosítás hatálybalépése. Az interoperabilitást és az adatcserét biztosító eszközök, többek között a tájékoztatási kötelezettségek adatbázisa (IVDB) felmérési eszköz, valamint a Nyilvántartási és Rendszerhálózat (RSV) Tervezett befejezés: 2023. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult

Ország	Reformok	Mérföldkő/célérték	Az output értékelése
		M57 A tájékoztatási kötelezettségek adatbázisáról (IVDB) szóló rendelet hatályos, így a minisztériumok számára kötelező az adatbázist feltölteni mindazzal, ami a meglévő törvényekből és rendeletekből eredően a tájékoztatási kötelezettségükhöz tartozik. A nyilvántartásokat az egyszeri adatszolgáltatás irányítóbizottsága által elfogadott nyilvántartási ütemtervnek megfelelően kapcsolták össze.	A mérföldkő/célérték megvalósult
		M58 Az egyszeri adatszolgáltatás műszaki rendszerének csatlakoztatása Minőségi mutató: A létrehozott csatlakozás megfelel az (EU) 2018/1724 rendeletben meghatározott egységes digitális kapu követelményeinek. Tervezett befejezés: 2022. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
	AT-C[C4]-R[4D7] Nemzeti pénzügyi oktatási stratégia	M162 Stratégiai dokumentum Minőségi mutató: Stratégiai dokumentum közzététele a nemzeti pénzügyi oktatási stratégiáról, beleértve egy cselekvési tervet is Tervezett befejezés: 2021. 3. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult

Ország	Reformok	Mérföldkő/célérték	Az output értékelése
		M163 A pénzügyi oktatás kompetenciakeretének véglegesítése Minőségi mutató: A pénzügyi oktatás kompetenciakeretének közzététele, annak elküldése az Európai Bizottságnak Tervezett befejezés: 2022. 4. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
	AT-C[C4]-R[4D8] Vállalkozásindítási csomag	M164 A vállalkozásindítási csomag hatálybalépése Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2022. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
	AT-C[C4]-R[4D9] A saját tőke megerősítése	M165 Rendelet az államilag garantált hitelek saját tőkévé történő átalakításáról Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2021. 3. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
		M166 A tőkerészesedési befektetések társasági formájának (SICAV) hatálybalépése Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2022. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult

Ország	Reformok	Mérföldkő/célérték	Az output értékelése
	AT-C[C4]-R[4D11] Az üzleti szabályzat liberalizációja	M169 Az alkalmi szállításról szóló törvény hatálybalépése, amely eltörli a különjáratokra vonatkozó kötelező díjszabást (taximéter-kötelezettség) Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2021. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
		M170 Azt leszögezõ rendelet hatálybalépése, hogy kereskedelmi létesítményekben az elektromos gépjárművek töltőállomásai és a fotovoltaiikus rendszerek elvben nem engedélykötelesek Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2021. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult
		M171 A vállalkozások átruházása előtt álló akadályok felszámolásáról szóló törvény (türelmi időről szóló törvény) hatálybalépése Minőségi mutató: Közzététel a Hivatalos Lapban Tervezett befejezés: 2021. 1. negyedév	A mérföldkő/célérték megvalósult

IV. melléklet. A befejezett reformok eredményeinek értékelése a mintában szereplő tagállamokban

A tervezett outputokat elérő befejezett reformok esetében az [51.](#) bekezdésben meghatározottak szerint értékeltük mind az eredményeket, mind a hatást.

Ország	Reform	Az eredmények/hatás értékelése	2023 4. negyedéve után fejezték be?	Konkrét mutatók megfelelése
Bulgária	BG-C[C3]-R[R1] Az ipari beruházások vonzására és az ipari ökoszisztémák fejlesztésére irányuló jogi keret	Szerény eredmények	Nem (2021. 1. negyedév)	Megfelelő
	BG-C[C7]-R[R2] A rádióspektrum hatékony használata	Jelentős eredmények	Nem (2021. 1. negyedév)	Megfelelő
	BG-C[C10]-R[R4] A fizetéseképtelenségi eljárások megerősítése	Szerény eredmények	Nem (2023. 3. negyedév)	Megfelelő
	BG-C[C10]-R[R5] A bolgár építőipari ágazat digitális reformja	Nincs eredmény	Nem (2023. 1. negyedév)	Megfelelő
	BG-C[C10]-R[R9] A jogalkotási eljárás minőségének javítása	Szerény eredmények	Nem (2021. 4. negyedév)	Megfelelő

Ország	Reform	Az eredmények/hatás értékelése	2023 4. negyedéve után fejezték be?	Konkrét mutatók megfelelése
Spanyolország	1. reform (C14.R1) A turisztikai versenyképességet szolgáló állami pénzügyi alap (FOCIT) végrehajtásáról szóló királyi rendelet	Szerény eredmények	Nem (2020. 2. negyedév)	Megfelelő
	1. reform (C28.R1) A Covid19-világjárvány hatásainak enyhítése érdekében 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések	Jelentős eredmények	Nem (2021. 1. negyedév)	Megfelelő
	2. reform (C13.R2) „Spanyolország vállalkozói nemzet” stratégia	Szerény eredmények	Nem (2022. 3. negyedév)	Megfelelő
Ciprus	CY-C[C2.1]-R[R3] Digitális egyablakos ügyintézés a megújulóenergia-projektek engedélyezésének egyszerűsítése és az épületek energetikai felújításának megkönnyítése érdekében	Szerény eredmények	Nem (2023. 2. negyedév)	Megfelelő
	CY-C[C3.2]-R[R2] Ösztönzők a kutatásba és innovációba történő beruházások és humántőke ösztönzésére és vonzására	Jelentős eredmények	Nem (2022. 2. negyedév)	Megfelelő

Ország	Reform	Az eredmények/hatás értékelése	2023 4. negyedéve után fejezték be?	Konkrét mutatók megfelelése
	CY-C[C3.3]-R[R1] Stratégiai beruházások elősegítése	Nincs eredmény	Igen (2024. 2. negyedév)	Megfelelő
	CY-C[C3.3]-R[R6] Az egyesülések és felvásárlások előmozdítását célzó ösztönzők	Nincs eredmény	Nem (2023. 3. negyedév)	Megfelelő
Ausztria	AT-C[C4]-R[4D7] Nemzeti pénzügyi oktatási stratégia	Jelentős eredmények	Nem (2021. 3. negyedév)	Megfelelő
	AT-C[C4]-R[4D8] Vállalkozásindítási csomag	Szerény eredmények	Nem (2023. 4. negyedév)	Megfelelő
	AT-C[C4]-R[4D9] A saját tőke megerősítése	Szerény eredmények	Nem (2021. 3. negyedév)	Megfelelő
	AT-C[C2]-R[2C1] Az egyszeri adatszolgáltatásról szóló jogszabályra irányuló javaslat: Az üzleti szolgáltatási portálról szóló törvény módosítása	Jelentős eredmények	Igen (2024. 2. negyedév)	Megfelelő
	AT-C[C4]-R[4D11] Az üzleti szabályzat liberalizációja	Nincs eredmény	Igen (2024. 2. negyedév)	Nincs mutató

V. melléklet. Az országspecifikus részajánlások végrehajtása terén elért eredmények

Az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások végrehajtásának alakulása a Bizottság értékelése szerint

Ország	Év	Ország-specifikus részajánlás	2021. évi értékelés	2022. évi értékelés	2023. évi értékelés	2024. évi értékelés
Belgium	2020	3.1.	Némi előrelépés	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva
		3.2.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		3.4.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
	2019	4.1.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Bulgária	2020	3.1.	Némi előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.4.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
	2019	3.4.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Szerény előrelépés
Csehország	2020	3.1.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Szerény előrelépés	Némi előrelépés
		3.2.	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		3.4.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Szerény előrelépés	Némi előrelépés
	2019	3.4.	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés
Dánia	2020	2.2.	Némi előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
Németország	2020	2.2.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		2.10.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		2.11.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
	2019	1.1.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Észtország	2020	3.2.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		3.8.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		3.9.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Írország	2020	3.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.3.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
	2019	3.6.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		3.7.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Görögország	2020	3.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.3.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		4.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
	2019	1.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
Spanyolország	2020	3.1.	Némi előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.3.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
	2019	2.10.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Franciaország	2020	3.1.	Jelentős előrelépés	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva
		3.3.	Némi előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		4.1.	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés
		4.2.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		4.3.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
	2019	4.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		4.2.	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés
Horvátország	2020	4.3.	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva
		3.1.	Jelentős előrelépés	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva
		3.2.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.5.	Némi előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Némi előrelépés

Ország	Év	Ország-specifiku s rész- ajánlás	2021. évi értékelés	2022. évi értékelés	2023. évi értékelés	2024. évi értékelés
	2019	4.4.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
Olaszország	2020	3.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.3.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
	2019	5.2.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Ciprus	2020	3.1.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		3.3.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
	2019	4.6.	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Némi előrelépés
		4.7.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Lettország	2020	5.2.	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.1.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.3.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Litvánia	2020	3.1.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		3.3.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		3.7.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Luxemburg	2020	3.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva
		3.3.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés
Magyarország	2020	3.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.3.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
Málta	2020	3.3.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Hollandia	2020	3.2.	Némi előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés
Ausztria	2020	3.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Maradéktalanul végrehajtva
		3.2.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.4.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
	2019	3.4.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Lengyelország	2020	3.3.	Nincs előrelépés	Nincs előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés
Portugália	2020	2.4.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		3.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés
		3.3.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Jelentős előrelépés
	2019	4.2.	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés
Románia	2020	3.1.	Jelentős előrelépés	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva
		3.3.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Szlovénia	2020	3.2.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		3.4.	Szerény előrelépés	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
	2019	2.2	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Szlovákia	2020	3.1.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Jelentős előrelépés	Némi előrelépés
		3.4.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
		4.2.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
	2019	3.6.	Szerény előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés
Finnország	2020	3.1.	Jelentős előrelépés	Jelentős előrelépés	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva
		3.3.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Maradéktalanul végrehajtva	Maradéktalanul végrehajtva
Svédország	2020	2.4.	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés	Némi előrelépés

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság 2021–2024. évi országjelentései alapján.

VI. melléklet. A társított RRF-reformok relevanciájának bizottsági értékelése az üzleti környezetre vonatkozó országspecifikus részajánlások szempontjából a mintában szereplő tagállamokban

Bulgária

- 1) Bulgária esetében eddig hat reformot hajtottak végre. Valamennyi RRF-reform a 2019. évi 3.4. országspecifikus ajánláshoz van rendelve. „Az ipari beruházások vonzására és az ipari ökoszisztémák fejlesztésére irányuló jogi keret” reformja (BG-C[C3]-R[R1]) szintén hozzá van rendelve egy országspecifikus részajánláshoz, a 2020. évi 3.1-hez. A végrehajtás állapotának bizottsági értékelése során a három országspecifikus részajánlásból kettő kedvezőbb, egy pedig kevésbé kedvező értékelést kapott (lásd: [1. táblázat](#)).
- 2) **A 2019. évi 3.4. részajánlás végrehajtása 2024-ben kevésbé kedvező értékelést** kapott. A CeSaR adatbázisában (a Bizottság belső adatbázisa, amely az országspecifikus ajánlások értékelését is tartalmazza) adott magyarázat szerint az üzleti környezet javítását és a meglévő beruházási akadályok felszámolását célzó intézkedések eddig nem vezettek jelentős javuláshoz. A bolgár helyreállítási és rezilienciaépítési terv vállalásai jó irányba mutatnak, de a végrehajtás még korai szakaszban tart, és késedelmek is előfordultak. A figyelembe vett RRF-reformok és -beruházások a következők:
 - „A bolgár építőipari ágazat digitális reformja” (BG-C[C10]-R[R5]);
 - „Az ipari beruházások vonzására és az ipari ökoszisztémák fejlesztésére irányuló jogi keret” (BG-C[C3]-R[R1]);
 - a „területfejlesztési, beruházástervezési és építési engedélyezési egységes információs rendszer” (BG-C[C10]-I[I7]), amely várhatóan 2026 júniusáig fejeződik be.

- 3) **A 2020. évi 3.1. részajánlás végrehajtásának értékelése** szerint 2022-ben a végrehajtás javult. A Bizottság 2022. évi CeSaR-értékelésében nem találtunk említést „Az ipari beruházások vonzására és az ipari ökoszisztémák fejlesztésére irányuló jogi keret” elnevezésű, ide sorolt reform (BG-C[C3]-R[R1]) végrehajtásáról. Az előrelépést az értékelés főként az RRF-en kívüli egyéb intézkedéseknek tulajdonítja. 2024. évi értékelésében a Bizottság olyan egyéb RRF-intézkedéseket említ, amelyek nem kapcsolódnak ehhez az országspecifikus ajánláshoz. A 2026 júniusáig befejezendő két folyamatban lévő beruházás a következő:
- „Gazdasági átalakulási program” (BG-C[C3]-I[I2]);
 - „A gazdasági fellendülés és átalakulás kutatás és innováció révén történő felgyorsítását célzó program” (BG-C[C2]-I[I1]).
- 4) **A 2020. évi 3.4. részajánlás végrehajtásának értékelése** szerint 2022-ben a végrehajtás javult. Noha ehhez az országspecifikus részajánláshoz nem rendeltek hozzá RRF-intézkedéseket, a Bizottság három RRF-reformot és -beruházást említ, mint amelyek hozzájárultak az előrelépéshez:
- „Az ipari beruházások vonzására és az ipari ökoszisztémák fejlesztésére irányuló jogi keret” elnevezésű reform (BG-C[C3]-R[R1]);
 - „A rádióspektrum hatékony használata” reform (BG-C[C7]-R[R2]);
 - „Az ipari körzetek, parkok és hasonló területek fejlesztésére és a beruházások vonzására irányuló állami támogatási program („AttractInvestBG”)” elnevezésű beruházás (BG-C[C3]-I[I1]), noha végrehajtásának tervezett határideje 2026. június.
- 5) Ez arra utal, hogy RRF-intézkedéseket alkalmanként következetlenül kapcsolhattak össze országspecifikus részajánlásokkal.

1. táblázat. | Bulgária: Országspecifikus részajánlások és reformok végrehajtása

Országspecifikus ajánlás	Leírás	Európai szemeszter értékelés				Európai szemeszter értékelés				Európai szemeszter értékelés				Európai szemeszter értékelés	
		2021. 1. negyedév	2021. 2. negyedév	2021. 3. negyedév	2021. 4. negyedév	2022. 1. negyedév	2022. 2. negyedév	2022. 3. negyedév	2022. 4. negyedév	2023. 1. negyedév	2023. 2. negyedév	2023. 3. negyedév	2023. 4. negyedév	2024. 1. negyedév	2024. 2. negyedév
2019 3.4	A beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika, [...] valamint az üzleti környezet javítása.	BG-C[C3]-R[R1] BG-C[C7]-R[R3]	Némi előrelépés		BG-C[C10]-R[R9]		Némi előrelépés			BG-C[C10]-R[R5]	Némi előrelépés		BG-C[C7]-R[R2]	BG-C[C10]-R[R4]	Szerény előrelépés
2020 3.1	Az eljárások egyszerűítése és felgyorsítása a kis- és középvállalkozások és az öntfoglalkoztatók eredményes támogatása érdekében.	BG-C[C3]-R[R1]	Némi előrelépés				Jelentős előrelépés				Jelentős előrelépés				Jelentős előrelépés
2020 3.4	A magánberuházások előmozdítása a gazdasági fellendülés érdekében.		Szerény előrelépés				Némi előrelépés				Némi előrelépés				Némi előrelépés

Forrás: Európai Számvevőszék, a Bizottság 2021–2024. évi értékelései alapján.

Spanyolország

- 6) Spanyolország esetében 2024 júniusáig két RRF-reformot hajtottak végre. Ezek a reformok a mintánkban szereplő három országspecifikus részajánlás közül kettőhöz voltak rendelve. A három ajánlásból kettőnek a végrehajtási állapota a bizottsági értékelés szerint javulást mutatott (lásd: [2. táblázat](#)).
- 7) **A 2020. évi 3.1. részajánlás végrehajtásának értékelése** szerint 2022-ben a végrehajtás javult. A Bizottság 2022. évi értékelése három olyan RRF-reformot említ, amely hozzájárult az előrelépéshez:
- „A Covid19-világjárvány hatásainak enyhítése érdekében 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések” elnevezésű társított reform (ES-C[C28]-R[R1]);
 - „Az üzleti szabályozás és környezet javítása” elnevezésű társított reform (ES-C[C13]-R[R1]);
 - a „Királyi rendelet az idegenforgalmi versenyképességet szolgáló állami pénzügyi alap (FOCIT) végrehajtásáról” elnevezésű nem társított reform (ES-C[C14]-R[R1]).
- 8) **A 2020. évi 3.3. részajánlás végrehajtásának értékelése** szerint 2022-ben a végrehajtás javult. A Bizottság 2022. évi értékelése a gépjárműipari értéklánc, illetve az idegenforgalmi ágazat fellendítésére irányuló tervek elindítását említi olyan területként, ahol az RRF következő reformjai, illetve beruházása hozzájárultak az előrelépéshez:
- a „Királyi rendelet az idegenforgalmi versenyképességet szolgáló állami pénzügyi alap (FOCIT) végrehajtásáról” elnevezésű társított reform (ES-C[C14]-R[R1]);
 - a „Program a versenyképesség és az ipari fenntarthatóság fellendítésére” elnevezésű társított beruházás (ES-C[C12]-I[I2]).

2. táblázat. | Spanyolország: Országspecifikus részajánlások és reformok végrehajtása

Országspecifikus ajánlás	Leírás	Európai szemeszter értékelés				Európai szemeszter értékelés				Európai szemeszter értékelés				Európai szemeszter értékelés	
		2021. 1. negyedév	2021. 2. negyedév	2021. 3. negyedév	2021. 4. negyedév	2022. 1. negyedév	2022. 2. negyedév	2022. 3. negyedév	2022. 4. negyedév	2023. 1. negyedév	2023. 2. negyedév	2023. 3. negyedév	2023. 4. negyedév	2024. 1. negyedév	2024. 2. negyedév
2019 2.10	Az oktatás és a vállalkozások közötti együttműködés fokozása annak érdekében, hogy javuljon a munkaerőpiac szempontjából releváns készségek és képességek biztosítása.		Némi előrelépés				Némi előrelépés				Némi előrelépés				Némi előrelépés
2020 3.1	Gondoskodás a kkv-k és az önfoglalkoztatók számára likviditást biztosító intézkedések hatékony végrehajtásáról, többek között a késedelmes fizetések kivédése révén.	ES-C[C28]-R[R1]	Némi előrelépés			ES-C[C13]-R[R1]*	Jelentős előrelépés				Jelentős előrelépés				Jelentős előrelépés
2020 3.3	A magánberuházások előmozdítása a gazdasági fellendülés előmozdítása érdekében.		Szerény előrelépés		ES-C[C14]-R[R1]		Némi előrelépés				Némi előrelépés				Némi előrelépés

Megjegyzés: * Az országspecifikus ajánlás aktualizálásához külön mérföldköveket vettek figyelembe, mivel 2022 második negyedévéig nem minden mérföldkövet zártak le.

Forrás: Európai Számvevőszék.

Ciprus

- 9) Ciprus esetében eddig három RRF-reformot hajtottak végre. Az öt ajánlásból háromnak a végrehajtási állapota a bizottsági értékelés szerint javulást mutatott (lásd: [3. táblázat](#)).
- 10) **A 2019. évi 4.6. országspecifikus részajánlás végrehajtása** a 2024. évi értékelés szerint „szerény előrelépésről” „némi előrelépésre” javult. A Bizottság három olyan társított RRF-reformot említ, amely hozzájárult az előrelépéshez:
 - A „Digitális egyablakos ügyintézés a megújulóenergia-projektek engedélyezésének egyszerűsítése és az épületek energetikai felújításának megkönnyítése érdekében” elnevezésű társított reform (CY-C[C2.1]-R[R3]);
 - a „Stratégiai beruházások elősegítése” elnevezésű társított reform (CY-C[C3.3]-R[R1]);
 - „Az ingatlanügyletek rendszere hiányosságainak kezelésére irányuló stratégia (tulajdoni lapok)” elnevezésű társított reform (CY-C[C3.5]-R[R3]).
- 11) A digitális egyablakos ügyintézés reformja volt az egyetlen olyan reform, amely 2024 júniusáig lezárult. A fennmaradó reformokat részben befejezettként vették figyelembe.

- 12) **A 2019. évi 5.2. országspecifikus részajánlás végrehajtása** a 2024. évi értékelés szerint „szerény előrelépésről” „jelentős előrelépésre” javult. A Bizottság egy olyan társított RRF-reformot említ, amely hozzájárult az előrelépéshez:
- „Az ingatlanügyletek rendszere hiányosságainak kezelésére irányuló stratégia (tulajdoni lapok)” elnevezésű reform (CY-C[C3.5]-R[R3]).
- 13) Ezen országspecifikus részajánlás tekintetében a Bizottság elismeri a három köztes mérföldkő és egy célérték végrehajtását: ezek a fejlemények szerint „jelentős előrelépésre” utalnak. Mielőtt az országspecifikus ajánlást teljes mértékben végrehajtottak minősítenék, még meg kell vizsgálni, hogy ezek a módosítások valóban kezelték-e a kérdést. Ezt a reformot 2024 júniusáig nem hajtották végre teljes mértékben, mivel egy mérföldkő még nem teljesült: az utcai és építési szabályzat hatálybalépése (M196 mérföldkő), amely rendeletről 2023 októbere óta folyik a vita a Képviselőházban.
- 14) **A 2020. évi 3.3. országspecifikus részajánlás végrehajtása** a 2022. évi értékelés szerint „szerény előrelépésről” „némi előrelépésre” javult. A Bizottság három társított RRF-reformot és három társított beruházást említ, amelyek hozzájárultak az előrelépéshez:
- a „Stratégiai beruházások elősegítése” elnevezésű reform (CY-C[C3.3]-R[R1]);
 - a „Gyorsított üzleti aktivitási mechanizmus fejlesztése” elnevezésű reform (CY-C[C3.3]-R[R2]);
 - a „Nemzeti fejlesztési ügynökség kijelölése és létrehozása” elnevezésű reform (CY-C[C3.3]-R[R4]);
 - az „Állami finanszírozású tőkealap” elnevezésű beruházás (CY-C[C3.3]-I[I6]);
 - „Az idegenforgalmi termék gazdagítása vidéki, hegyvidéki és távoli területeken” elnevezésű beruházás (CY-C[C3.1]-I[I10]);
 - a „Nemzeti kereskedelmi identitás létrehozása és a *halloumi* mint hagyományos termék népszerűsítése” elnevezésű beruházás (CY-C[C3.1]-I[I5]).
- 15) Noha hozzárendelték őket a vonatkozó országspecifikus ajánláshoz, az értékelés időpontjáig nem minden reform és beruházás valósult meg teljes mértékben. Az intézkedéseket részben befejezettként vették figyelembe.

- 16) Emellett három olyan társított, három országspecifikus részajánláshoz – 2019. évi 4.7., 2020. évi 3.1. és 2020. évi 3.3. – sorolt reformnak, amelyet 2024 júniusáig befejeztek, az előrehaladási státusza nem változott abban az évben, amelyben lezárult.

3. táblázat. | Ciprus: Országspecifikus részajánlások és reformok végrehajtása

Országspecifikus ajánlás	Leírás	Európai szemeszter				Európai szemeszter				Európai szemeszter				Európai szemeszter	
		2021. 1. negyedév	2021. 2. negyedév	2021. 3. negyedév	2021. 4. negyedév	2022. 1. negyedév	2022. 2. negyedév	2022. 3. negyedév	2022. 4. negyedév	2023. 1. negyedév	2023. 2. negyedév	2023. 3. negyedév	2023. 4. negyedév	2024. 1. negyedév	2024. 2. negyedév
2019 4.6	Jogszabályok elfogadása, amelyek a stratégiai befektetők számára egyszerűsítik a szükséges engedélyek és jogosítványok megszerzésére irányuló eljárásokat.		Szerény előrelépés				Szerény előrelépés			CY-C[C2.1]-R[R3] Q2 Z3	Szerény előrelépés			CY-C[C2.1]-R[R3] CY-C[C3.3]-R[R1]* CY-C[C3.5]-R[R3]*	Némi előrelépés
2019 4.7	A finanszírozáshoz való hozzáférés javítása a kkv-k számára.		Némi előrelépés			CY-C[C3.2]-R[R2] Q2 Z2	Némi előrelépés				Némi előrelépés	CY-C[C3.3]-R[R6]			Némi előrelépés
2019 5.2	A tulajdoni lapok kiadására és az ingatlanok tulajdonjogának átruházására szolgáló megbízható, biztonságos és gyors rendszerek kialakítása.		Szerény előrelépés				Szerény előrelépés				Szerény előrelépés			CY-C[C3.5]-R[R3]*	Jelentős előrelépés
2020 3.1	A forráshoz és a likviditáshoz való megfelelő hozzáférés biztosítása, különösen a kis- és középvállalkozások számára.		Némi előrelépés			CY-C[C3.2]-R[R2] Q2 Z2	Némi előrelépés				Némi előrelépés	CY-C[C3.3]-R[R6]			Némi előrelépés
2020 3.3	A magánberuházások előmozdítása a gazdasági fellendülés előmozdítása érdekében.		Szerény előrelépés				Némi előrelépés				Némi előrelépés	CY-C[C3.3]-R[R6]		CY-C[C3.3]-R[R1]* CY-C[C3.3]-R[R2]* CY-C[C3.3]-R[R4]*	Némi előrelépés

Megjegyzés: * 2024 első negyedévéig nem fejeződött be, de egyes befejezett mérföldköveket figyelembe vettek az országspecifikus ajánlás aktualizálásakor.

Forrás: Európai Számvevőszék.

Ausztria

- 17) Ausztria esetében 2024 júniusáig a mintánkban szereplő öt RRF-reformot hajtottak végre. A mintánkon kívül eső egyéb RRF-reformokat a 2020. évi 3.1. és a 2020. évi 3.2. országspecifikus részajánlás értékelései említene. A négy üzleti környezetre vonatkozó ajánlásból kettőnek a végrehajtási állapota a bizottsági értékelés szerint javulást mutatott (lásd: [4. táblázat](#)).

- 18) **A 2019. évi 3.4. országspecifikus ajánlás végrehajtásának értékelése:** 2023 negyedik negyedévéig három, a 2019. évi 3.4. országspecifikus részajánláshoz rendelt reformot hajtottak végre. Ennek az országspecifikus részajánlásnak a végrehajtásáról adott értékelés azonban e reformok végrehajtását követően is változatlan maradt. Az országspecifikus részajánlás bizottsági értékelése támogatja ennek a minősítésnek a fenntartását, mondván, hogy bár Ausztria jelenleg az osztrák helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező, induló vállalkozásokat érintő csomagot hajt végre, a saját tőke (nevezetesen a kockázati tőke) kicsi és változékony piaca szűk keresztmetszetet jelent az innovatív, növekedésorientált vállalkozások növekedéséhez.
- 19) **A 2020. évi 3.1. részajánlás végrehajtása** 2024-ben kedvezőbb **értékelést** kapott. A CeSaR adatbázisában szereplő magyarázat az, hogy a Bizottság szerint az induló vállalkozásokkal kapcsolatos csomag bevezetésével, amelynek része volt a *Flexible Kapitalgesellschaft* néven ismert új társasági forma bevezetése, ezt az ajánlást teljes mértékben kezelték. A figyelembe vett RRF-reform a következő:
- a „Vállalkozásindítási csomag” elnevezésű reform (AT-C[C4]-R[4D8]).
- 20) **A 2020. évi 3.2. részajánlás végrehajtása** 2024-ben kedvezőbb **értékelést** kapott. A Bizottság három olyan reformot említ, amely releváns az előrelépés kapcsán:
- a „Vállalkozásindítási csomag” elnevezésű nem társított reform (AT-C[C4]-R[4D8]);
 - „Az egyszeri adatszolgáltatásról szóló jogszabályra irányuló javaslat: Az üzleti szolgáltatási portálról szóló törvény módosítása” elnevezésű társított reform (AT-C[C2]-R[2C1]);
 - „Az üzleti szabályzat liberalizációja” elnevezésű társított reform (AT-C[C4]-R[4D11]).
- 21) Három befejezett reformot tekintettek úgy, mint amely hozzájárul e konkrét országspecifikus ajánlás terén az előrelépéshez (vállalkozásindítási csomag, „egyszeri adatszolgáltatás” és „Az üzletszabályzat liberalizálása”).

4. táblázat. | Ausztria: Országspecifikus részajánlások és reformok végrehajtása

Országspecifikus ajánlás	Leírás	Európai szemeszter értékelés				Európai szemeszter értékelés				Európai szemeszter értékelés				Európai szemeszter értékelés	
		2021. 1. negyedév	2021. 2. negyedév	2021. 3. negyedév	2021. 4. negyedév	2022. 1. negyedév	2022. 2. negyedév	2022. 3. negyedév	2022. 4. negyedév	2023. 1. negyedév	2023. 2. negyedév	2023. 3. negyedév	2023. 4. negyedév	2024. 1. negyedév	2024. 2. negyedév
2019 3.4	A termelékenység növelésének támogatása a vállalkozások digitalizálásának és a vállalatok növekedésének ösztönzésével.		Némi előrelépés				Némi előrelépés				Némi előrelépés	AT-C[C4]-R[4D7] AT-C[C4]-R[4D9]	AT-C[C4]-R[4D8]		Némi előrelépés
2020 3.1	A likviditási és támogatási intézkedések hatékonyságának végrehajtásának biztosítása, különösen a kis- és középvállalkozások esetében		Jelentős előrelépés				Jelentős előrelépés				Jelentős előrelépés		AT-C[C4]-R[4D8]		Maradéktalanul végrehajtva
2020 3.2	Az adminisztratív és szabályozási terhek csökkentése.		Némi előrelépés				Némi előrelépés				Némi előrelépés		AT-C[C4]-R[4D8]	AT-C[C2]-R[2C1] AT-C[C4]-R[4D11]	Jelentős előrelépés
2020 3.4	A magánberuházások előmozdítása a gazdasági fellendülés előmozdítása érdekében.		Némi előrelépés				Némi előrelépés				Némi előrelépés				Némi előrelépés

Forrás: Európai Számvevőszék.

Rövidítések

CID	A Tanács végrehajtási határozata
CSR	Országspecifikus ajánlás
EUMSZ	Az Európai Unió működéséről szóló szerződés
RRF	Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz
RRP	Helyreállítási és rezilienciaépítési terv
<i>Sub-CSR</i>	Országspecifikus részajánlás
SWD	Bizottsági szolgálati munkadokumentum

Glosszáríum

Bizottsági szolgálati munkadokumentum	Akár belső, akár intézményen kívüli megvitatás céljára készített, nem kötelező erejű bizottsági dokumentum.
Célérték	Valamely tagállam által annak helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szereplő reform vagy beruházás végrehajtása terén elért előrehaladás kvantitatív mérőszáma.
Európai szemeszter	Éves ciklus, amely keretet biztosít az uniós tagállamok gazdaságpolitikáinak összehangolásához és az előrehaladás nyomon követéséhez.
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	A Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítését és a helyreállítás ösztönzését, valamint a zöldebb és digitálisabb jövővel kapcsolatos kihívásoknak való megfelelést célzó uniós pénzügyi támogatási mechanizmus.
Mérőföldkő	Valamely tagállam által annak helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szereplő reform vagy beruházás végrehajtása terén elért előrehaladás minőségi mérőszáma.
Nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv	Adott tagállam által a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében tervezett reformokat és beruházásokat tartalmazó dokumentum.
Országspecifikus ajánlás	Éves iránymutatás, amelyet a Bizottság az európai szemeszter részeként ad ki az egyes tagállamoknak azok makrogazdasági, költségvetési és strukturális politikáiról.
Segítségnyújtást követő program	Nyomonkövetési mechanizmus annak biztosítására, hogy egy ország stabil pénzügyi pályán maradjon, miután pénzügyi támogatásban részesült.

A Bizottság válaszai

<https://www.eca.europa.eu/hu/publications/sr-2025-21>

Időrendi áttekintés

<https://www.eca.europa.eu/hu/publications/sr-2025-21>

Ellenőrző csoport

Az Európai Számvevőszék különjelentései ismertetik az uniós szakpolitikákra és programokra, illetve az egyes költségvetési területek irányításával kapcsolatos témákra vonatkozó ellenőrzéseinek eredményeit. Hogy ellenőrzési munkája maximális hatást érjen el, témái megválasztásakor és feladatai megtervezésekor a Számvevőszék figyelembe veszi a teljesítmény-, illetve megfelelőségi kockázatokat, az érintett bevétel vagy kiadás nagyságát, a várható fejleményeket, valamint a politikai jelentőséget és a nagyközönség érdeklődését.

Ezt a teljesítmény-ellenőrzést a piacszabályozás és versenyalapú gazdaság ellenőrzésére szakosodott, Petri Sarvamaa számvevőszéki tag elnökölte IV. Kamara végezte. Az ellenőrzést Ivana Maletić számvevőszéki tag vezette Sandra Diering kabinetfőnök, Juan Ignacio González Bastero ügyvezető, Jacques Sciberras feladatfelelős, Sorana Rotta, Valentina-Adriana Visan és Tiago Ribeiro számvevők támogatásával. Grafika: Alexandra Damir-Binzaru. Titkárság: Irene López Arranz.

Balról jobbra: Valentina-Adriana Visan, Jacques Sciberras, Sandra Diering, Ivana Maletić, Juan Ignacio González Bastero, Irene López Arranz, Tiago Ribeiro és Sorana Rotta.

SZERZŐI JOGOK

© Európai Unió, 2025

Az Európai Számvevőszék dokumentumainak felhasználását a nyíltadat-politikáról és a dokumentumok további felhasználásáról szóló [6–2019. sz. számvevőszéki határozat](#) szabályozza.

Ellenkező rendelkezés (pl. egyedi szerzői jogi nyilatkozatokban foglaltak) hiányában az Európai Unió tulajdonában lévő számvevőszéki tartalmak a [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenc](#) alá tartoznak. Ezért főszabály szerint a további felhasználás a forrás és a változtatások megfelelő feltüntetésével megengedett. A Számvevőszéktől származó tartalmak további felhasználásakor azok eredeti értelme és mondanivalója nem torzulhat. A Számvevőszék nem vonható felelősségre a továbbfelhasználás esetleges következményeiért.

Ha az adott tartalomban azonosítható magánszemélyek is érintettek (például ha egy kép a Számvevőszék munkatársait ábrázolja vagy harmadik fél is szerepel a források között), adott esetben további engedélyt is be kell szerezni.

Amennyiben ez megtörtént, akkor a vonatkozó engedély érvényteleníti a fenti általános érvényű engedélyt, és az abban foglalt, egyértelműen meghatározott felhasználási korlátozások érvényesek.

Az olyan tartalmak felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek nem az Európai Unió tulajdonát képezik, adott esetben közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.

Borítófotó: © peteri – stock.adobe.com.

1. ábra. ikonok: kidolgozásuk a [Flaticon.com](#) eszközeinek felhasználásával történt.
© Freepik Company S.L. Minden jog fenntartva.

Az iparjogvédelem alatt álló szoftverek és dokumentumok – pl. szabadalmak, márkajelzések, bejegyzett formatervezési minták, logók és nevek – nem tartoznak a Számvevőszék továbbfelhasználási politikájának hatókörébe.

Az Európai Uniónak az europa.eu címtartomány alá tartozó intézményi honlapjai külső oldalakra mutató hivatkozásokat is tartalmaznak. Ezek nem tartoznak a Számvevőszék hatáskörébe, ezért ajánlott elolvasni az ott közzétett adatvédelmi és szerzői jogi rendelkezéseket.

Az Európai Számvevőszék logójának használata

Az Európai Számvevőszék logója kizárólag a Számvevőszék előzetes hozzájárulásával használható fel.

HTML	ISBN 978-92-849-5878-8	ISSN 1977-5733	doi: 10.2865/5787391	QJ-01-25-054-HU-Q
PDF	ISBN 978-92-849-5879-5	ISSN 1977-5733	doi: 10.2865/2774324	QJ-01-25-054-HU-N

IDÉZÉS MÓDJA

Az Európai Számvevőszék [21/2025. sz. különjelentése](#): „Az üzleti környezet javítását célzó RRF-támogatás: Csak részben kezeli az országspecifikus ajánlásokat, de egyes kezdeti eredmények előrelépésről tanúskodnak ezek végrehajtásában”, Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2025.

A 650 milliárd euró összegű Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (RRF) 2021 februárjában a Covid19-járványra reagálva hozták létre.

Ellenőriztük, hogy az RRF intézkedései – különösen a reformok – kezelik-e az országspecifikus ajánlásokban azonosított üzleti környezeti kihívásokat, és elérték-e a várt eredményeket.

Megállapítottuk, hogy az RRF részben kezeli az üzleti környezettel kapcsolatos kihívásokat, míg egyes strukturális kérdések továbbra is kezeletlenek maradtak. Bár a befejezett intézkedéseknek köszönhetően teljesültek az elfogadott mérföldkövek és célértékek, eddig csak ezen intézkedések egyharmada járult hozzá jelentős eredményekkel az országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért előrehaladáshoz.

Javasoljuk a fő kihívások megfelelő lefedettségének biztosítását, egy átfogó keret létrehozását az RRF-intézkedések országspecifikus ajánlásokhoz való hozzájárulásának és az eredményeknek az értékelésére, valamint a szakpolitikai területek egyértelmű meghatározását és annak egységes alkalmazását a különböző uniós eszközökben és az európai szemeszterben.

A Számvevőszék különjelentése az EUMSZ 287. cikke (4) bekezdésének második albekezdése alapján.

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Unió
Kiadóhivatala

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/contact
Weboldal: eca.europa.eu
Közösségi média: @EUauditors